

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Minttu Perälä

Tietoturva ja sen korostuminen Ukrainan sodan aikana

Tarkastelussa hakkeriryhmittymä Anonymousin verkkouutisointi Ukrainan konfliktin aikana

Markkinoinnin ja viestinnän akateeminen yksikkö
Organisaatioiden viestinnän pro gradu -tutkielma
Viestinnän monialainen maisteriohjelma

Vaasa 2023

VAASAN YLIOPISTO**Markkinoinnin ja viestinnän akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Minttu Perälä		
Tutkielman nimi:	Tietoturva ja sen korostuminen Ukrainan sodan aikana: Tarkastelussa hakkeriryhmittymä Anonymousin verkkouutisointi Ukrainan konfliktin aikana		
Tutkinto:	Filosofian maisteri		
Oppiaine:	Organisaatioiden viestintä		
Työn ohjaaja:	Virpi Salojärvi		
Valmistumisvuosi:	2023	Sivumäärä:	73

TIIVISTELMÄ:

Helmikuussa Venäjä aloitti sen itsensä mukaan ”erikoisoperaation” Ukrainassa. Tämä herätti maailmalaaajuista vastustusta eri tahoissa. Yksi näistä tahoista on hakkeriryhmittymä Anonymous. Ryhmä ilmoitti Twitterissä ryhtyvänsä toimiin Venäjää vastaan. Tämä pian uutisoitiin kautta maailman. Työni käsittelee Twiitin aiheuttamia ja sen jälkeen julkaistuja uutisia Anonymousin saavutuksista tai niistä teoista, jotka Anonymous väittää tehneensä.

Tavoitteeni tällä työllä on saada selville, miten eri journalistisissa kirjoituksissa rakennetaan Anonymousia diskursiivisuuden kautta sekä minkäläisten kuvien kautta uutisia rakennetaan ja visualisoidaan. Tavoitteeni on siis saada selville, miten Anonymousin kuva rakennetaan tässä yhteydessä ja kyseisen aiheen ympärille.

Käsittelen valitsemiani uutisia diskurssianalyysin ja multimodaalisen diskurssianalyysin keinoin. Valitsemiani uutiset käsittelevät Anonymousia, sen toimia ja saavutuksia Venäjää vastaan, Venäjää, Ukrainaa, eri toimijoita sekä hakkereita yleensä sekä tietoturvasuhteita. Käytän sovellettua multimodaalista diskurssianalyysia uutisista löytyvien kuvien analysoimiseen. Kuvia oli yhteensä 30 kappaletta ja valitsin työhöni kuusi analysoitavaa kuvaa. Kuvien valitsemista rajoittavista tekijöistä yksi oli se, että useimmat uutiset käyttivät samoja kuvia. Uutiset sisältävät myös videoita, joista valitsin yhteensä kolme, aineiston suuren määrän takia.

Tuloksissa kävi ilmi, että uutiset keskittyvät lähinnä siihen, millaisen uhkan Anonymousin kaltaiset ryhmittymät aiheuttavat ja mihin kaikkeen he pystyvät suuresta fyysisestä ja maantieteellisestä etäisyydestä huolimatta. Uhkan lisäksi uutiset käsittelevät erilaisia hyökkäysmuotoja, jotka voivat olla uhkia tai mahdollisuuksia valtioille tai yksityisille henkilöille. Uutisiin liitetyt kuvat antavat visuaalisen ilmeen uutisille ja auttavat yhdistämään eri toimijat toisiinsa.

Saamani tulokset antavat uutta tietoa siitä, miten Anonymousin kaltaiset toimijat nähdään mediassa sekä miten toimijat esitetään riippuen siitä, onko äänessä kokenut asiantuntija vai uutistoimittaja.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että hakkeriryhmittymistä puhuttaessa nostetaan esiin ensimmäisenä ja suurimpana tekijänä ja huomiona hakkeroinnin ja hakkerien luoma uhka niin julkisille kuin yksityisillekin toimijoille. Tässä kontekstissa ja aineistossa nostetaan uhkien jälkeen esiin myös mahdollisuudet, jotka nousivat sen jälkeen, kun Anonymous ilmoitti hyökkäävänsä Venäjää vastaan. Tämä toistui niin uutisten teksteissä kuin litteroidussa aineistossa ja kuvissa. Anonymousista rakennetaan siis modernia Robin Hoodia, joka toimii lain ulkopuolella sorrettujen hyväksi. Jousen ja nuolen sijaan he käyttävät tietokoneita ja eri ohjelmia.

AVAINSANAT: Hakkerointi, Diskurssi, Ukrainan sota, uutiset, Anonymous

Sisälllys

1	Johdanto	5
1.1	Tavoite	6
1.2	Aineisto	8
1.3	Menetelmä	10
2	Konfliktit mediassa ja internetissä	19
2.1	Haktivismi ja hakkereiden etiikka	20
2.2	Median rooli sodassa	22
3	Yhteiskunnalliset liikkeet ja ideologia	27
3.1	Yhteiskunnallinen liike sotilaallisena toimijana	30
3.2	Organisoitujen ja organisoitumattomien liikkeiden muodot	31
3.3	Yhteiskunnalliset liikkeet ja ideologia diskurssien kautta	32
4	Analyysi ja tulokset	34
4.1	Uutisten ja litteroitujen tekstien diskurssianalyysi	34
4.1.1	Tarinan ja lähteiden nimeäminen sekä uutisnäyttelijät	38
4.1.2	Paikka ja paikan rakenne	39
4.1.3	Ajat, aikarakenne, tausta kommentti ja seuranta	40
4.1.4	Tapahtumarakenne, diskurssirakenne, koheesio ja hämmennys	43
4.2	Multimodaalinen kuva-analyysi	45
4.2.1	Elottomat osallistajat ja attribuutit	47
4.2.2	Prosessit ja asemointi	53
4.2.3	Modaliteetti ja retoriset hahmot	55
4.2.4	Kerronta, intertekstuaalisuus ja multimodaalisuus	56
5	Päätäntö	59
	Lähteet	61
	Aineistoluettelo	69

KUVALUETTELO:

Kuva 1 Guy Fawkes maski (Google)	46
Kuva 2 Iltalehti (10.3.2023): ADOBE STOCK/AOP	47
Kuva 3 Iltalehti 10.3.2023 (Kuva: AOP)	48
Kuva 4 Helsingin Sanomat 10.3.2023 (Kuva: Mika Ranta/HS)	49
Kuva 5 Helsingin Sanomat 10.3.2023 (Kuva: Yehen Kotenko)	50
Kuva 6 Iltasanomat 10.3.2023 (Kuva: Jakub Porzyki/Zuma)	51
Kuva 7 Iltasanomat 10.3.2023 (Kuva: Kacper Pempel/Reuters)	52

1 Johdanto

Venäjä julisti suorittavansa ”erikoisoperaatiota” Ukrainassa 24. helmikuuta 2022 ja hyökkäsi Ukrainaan. Tämän seurauksena monet maat ovat asettaneet pakotteita Venäjää vastaan samalla, kun ovat tuominneet teon. Myös Euroopan Unioni on ilmaissut olevansa sotaa vastaan ja laittanut useat venäläiset oligarkit sekä muita vaikutusvaltaisia henkilöitä pakotelistalle sekä jäädyttänyt heidän varansa ulkomailla (EU:n virallinen verkkosivusto, 2022).

Samana päivänä, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan hakkeriryhmä Anonymous ilmoitti omalla Twitter tilillään aloittavansa toimet Venäjän hallintoa vastaan. Vuosien aikana Anonymous, tai ainakin osa heistä on esimerkiksi paljastanut Kanadan rekkasaattueen mielenosoitusta tukevan rahoituksen tulevan muualta kuin Kanadasta (Lindeman, 2022), sekä aikaisempina vuosina Anonymous on ottanut kantaa poliitikkojen tekemisiin (BBC, 2012) sekä paljastanut pedofiilejä (Liebowitz, 2012). Nämä tapahtumat tulivat ilmi, kun Anonymous hakkeroi tiedot ja vuoti tiedot internettiin vuonna 2012. Vaikka Anonymous on hakkeriryhmittymä, joka toimii lain ulkopuolella hakkeroimalla ihmisten tietokoneita, he eivät kuitenkaan ryhdy toimiin ketään vastaan ilman minkäänlaista syytä.

Monet eri tahot ovat tuominneet Venäjän toimet Ukrainassa ja tästä syystä ovat alkaneet toimiin Venäjää vastaan. Näihin toimijoihin kuuluvat erilaiset poliittiset ja taloudelliset instituutiot. Poliittisten toimijoiden (EU, von der Leyen, 2022, NATO, 2022) lisäksi useat yritykset ovat ilmoittaneet virallisesti lopettavansa toiminnan Venäjällä mukaan lukien viennin ja tuonnin (Wärtsilä, 2022, Unilever, 2022).

Tim Jordan ja Paul A. Taylor (2004) kirjoittavat kirjassaan *Hactivism and cyberwars Rebels with a cause?* että hakkerit tulivat suuremman huomion alle 1990-luvun puolivälin aikana, kun henkilökohtaiset tietokoneet ja internet levisivät maailmanlaajuisesti ensimmäisen kerran ja maailma kehittyi yhä kaupallisempaan muotoon. Tietokoneyhtiöt, jotka laajensivat toimintaansa, palkkasivat tietokoneisiin erikoistuneita tekniikkoja, tällä tavalla hakkerit tulivat osaksi multimiljoona bisnestä. Saamaan aikaan yleisen ja suosituksen

mielipiteen mukaan hakkerit nähtiin negatiivisessa valossa ja hakkerointi yleensä yhdistettiin pahantahtoisiin tietokoneisiin tunkeutumisiin.

Median käännoästä sanasta ”hakkeri” käytettiin henkilöstä, joka otti toisen ihmisen koneen haltuun pahoin aikein. Esimerkkinä tästä on Edinburghin herttuan sähköposti, jonka hakkeri sai auki ja tuhansien ihmisten luottokorttitiedot vuodettiin ja huhut pankkiryöstöistä, jotka suoritettiin yksinomaan sähköisesti, vuodettiin julkisiksi. (Jordan & Taylor, 2004, s. 5–6)

Samalla tavalla kuin fyysisessä maailmassa, rikos on olemassa myös internetin maailmassa. Kybertalous, joka sisältää useita erilaisia rahoitus- ja markkinajärjestelmiä on synnyttänyt tietoverkkorikollisuutta. Arkaluontoisten tietojen säilyttäminen sähköisessä muodossa synnytti kybervakoilun valtioita ja yrityksiä vastaan (Krepinevich, 2012, s. ii).

Hakkerointi on tuomittava rikos niin maailmalla kuin Suomessakin. Suomessa tuomiot tietokoneeseen liittyviin tai tietokoneella tehtäviin rikoksiin vaihtelevat sakkorangaistuksista enintään viiden vuoden vankeuteen (Finlex, 2022, 19.12.1889/39).

Nykyaikana kehittynyt teknologia on kuitenkin muuttanut sääntöjä, ja uudet toimijat ovat nostaneet päätään. Nykypäivänä ei ole olemassa vain pahoja hakkereita, vaan on olemassa myös niitä hakkereita, jotka auttavat tietoturvallisuuden parantamisessa havaitsemalla tietoturva riskejä, jotka voivat aiheuttaa järjestelmän alttiiksi ilkivaltaa harjoittaville hakkereille (Caldwell, 2011, s. 10–13).

1.1 Tavoite

Tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten Anonymous ja sen toimet Venäjää vastaan esitetään mediassa. Tutkimuskysymykset, joiden avulla pääsen tähän tavoitteeseen ovat:

1. Miten eri journalistisissa kirjoituksissa rakennetaan Anonymousia diskursiivisuuden kautta?
2. Minkäläisten kuvien kautta uutisia rakennetaan ja visualisoidaan?

Uutisia tarkastelemalla selviää millä tavalla Anonymousista ja sen teoista Venäjää vastaan uutisoidaan. Tarkastelemalla näitä voin saada selville hallitsevat teemat ja aiheet, joista uutisoidaan, kun uutisoidaan Anonymousista. Anonymous julkaisee saavutuksensa tai väitteensä jostain teosta, joista uutisoidaan. Näillä uutisilla voi olla erilaisia tarkoituksia esimerkiksi tiedottaa tapahtuneista asioista tai saada aikaan keskustelua. Tutkimukseni, tavoitteena on myös täydentää hakkereista sekä hakkereiden uutisoinnista tehtävää tutkimusta.

Yhteiskunnalliset liikkeet ovat olleet osa ihmiskunnan historiaa jo pitkän aikaa. Nykyään yhteiskunnalliset liikkeet pyrkivät vaikuttamaan mielen ilmaisujen kautta. Yle uutisoi vuonna 2019, kuinka yhdysvaltalaisen Erica Chenowethin ja Maria Stephanin tutkimus (2011) on osoittanut kuinka rauhanomaiset mielenilmaisut, ilman väkivaltaa. Tutkimukseen kelpuutettiin vain hallituksen kumoamisyrietykset ja aineisto kerättiin vuosilta 1900–2006. Aineistoa kerääntyi 323 väkivallatonta ja väkivallallista kansannousua. Hallituksen kumoamisyrietysten aikana liike tulkittiin väkivallattomaksi, jos se saavutti tavoitteensa vuoden sisällä huipputapahtumasta ja oman toiminnan suorana tuloksena. Jos vallankumousta toteuttava liike turvautui toisen valtion sotilaallisen apuun se tulikittiin epäonnistuneeksi. Väkivaltaiseksi tulkittiin liike, jonka toiminnan mukana oli pommituksia, kidnappauksia tai infrastruktuurin tuhoamista tai ihmisten ja/tai omaisuuden tuhoamista. (Stammerier, 2019) Väkivallattomista nykyajan liikkeistä hyviä esimerkkejä ovat Suomessa toimiva Ei leikkirahaa-kansanliike, joka ajaa varhaiskasvatuksen palkkaamisen korjaamista (Sarolahti, 2019) ja Ranskassa toimivat keltaliivit (Mäkinen, 2022).

Hakkeriryhmistä on tehty aikaisempaa tutkimusta siitä, miten ryhmistä uutisoidaan ja mitä niistä uutisoidaan. Tutkimuksia ja kirjoja on kirjoitettu eri hakkeriryhmistä sekä siitä,

miten rikollisen profilointi toteutetaan hakkerien digitaalisessa maailmassa. Leonard Dobusch ja Dennis Schoeneborn (2015, s. 1027–1031) ovat tutkineet Anonymous ryhmää ja sen toimintaa ja identiteettiä. Kirjotuksessaan he tutkivat Anonymousissa sitä mitä se on tai mitä se tekee. Heidän mukaansa Anonymous on hyvä esimerkki organisaation toimivuudesta, sillä Anonymousilla ei ole virallisia jäseniä, vaan jäsenet pysyvät anonyyminä niin ryhmän sisäisille jäsenille kuin ryhmään kuulumattomille jäsenille. (Dobusch & Schoeneborn, 2015 s. 1005–1007) Tuloksissaan he tuovat esille, kuinka Anonymous ei vaadi perinteisiä rekrytointikäytäntöjä tai neuvotteluja työsopimuksista. Tutkimuksissa tuli myös ilmi, että sujuva sosiaalinen kollektiivi voi säilyä organisaationa, kunhan organisaatio voi ottaa käyttöön rajanvetokäytännöt ainakin silloin kun tilanne sitä vaatii. (Dobusch & Schoeneborn, 2015, s. 1027–1031) Sosiaalinen kollektiivilla voidaan tarkoittaa yhteisöä tai joukkoa, jotka jakavat samanlaisia aatteita ja arvoja (Suomen Urantia-seura ry, n.d.).

Väitöstyössään *The Anonymous movement: haktivism as a emerging form of political participation* Galina Mikhaylova (2014) käy läpi haktivismin alun ja kehityksen sekä avaa hieman Anonymous ryhmän ideologiaa ja tavoitteita, joita kaikki kyseisen ryhmän jäsenet kannattavat eri määrin (Mikhaylova, 2014, s. 67–68). Väitöstyön tarkoituksena on avata Anonymousista muutosta tekevänä ryhmänä. Tuloksissa nähdään, että Anonymous itsessään tai haastateltavana olevat asiantuntijat eivät näe ryhmää puhtaasti hakkeriryhmittymänä. Asiantuntijat nostavat kyllä esiin mahdollisen uhan, jonka Anonymous aiheuttaa. (Mikhaylova, 2014, s. 165–166)

1.2 Aineisto

Tutkimuksen aineisto koostuu kokonaisuudessaan 23 uutisesta ja kolmesta niihin liitytystä videosta ja 6 kuvasta. Uutiset jakautuvat seuraavanlaisesti: kaksi Helsingin Sanomien uutista, viisi Iltasanomien uutista sekä yhdeksän MTV3:n uutista ja seitsemän Ilta-lehden uutista. Valitsen kahdesta lehdestä yhteensä 2 videota, jotka analysoin litteroituna työssäni. Valitsen vain 2 videota, mukaan lukien Helsingin Sanomien podcastin,

aineiston suuren määrän takia, videoilla on myös se yhteistä, että kaikissa puhuvat joko asiantuntija tai henkilö, joka on ollut yhteydessä Anonymous ryhmittymään. Kaikki uutiset on julkaistu 25.2.2022 – 27.4.2022. Valitsin ajankohdan sen vuoksi että Ukrainan sota alkoi 24. helmikuuta 2022 (IL Työryhmä, 2022) ja huhtikuussa uutisia oli jo ehtinyt kerräntyä paljon eri uutismedioihin, lisäksi asian alusta oli kulunut jo jonkin verran aikaa, että eri tahot olivat ehtineet reagoida siihen. Uutiset koskevat Ukrainan sodankulkua, kybersotaa ja kyberuhkia sekä hakkeriryhmä Anonymousin toimia Venäjää vastaan.

Valitsin kyseiset kotimaiset lehdet sillä perusteella, että ne olivat vuonna 2021 luetuimpien sanomalehtien joukossa (Tilaa lehti, 2021). Iltasanomien ja Iltalehden valitsemiselle toinen peruste on se, että kyseiset lehdet eivät ole sidottuja alueellisesti. Näiden lisäksi molemmat lehdet ovat tunnettuja suurimmassa osassa maata. Käytin kaikissa hauissani termejä `Anonymous`, sen täsmällisyyden ja aiheellisuuden vuoksi.

Helsingin Sanomien uutiset ovat julkaistu 28.2.2022 – 9.4.2022. Helsingin Sanomien uutisissa on yhteensä 8 kuvaa. Helsingin Sanomat ovat sitoutumaton päivälehti, jonka tarkoituksena on vahvistaa ja edistää muun muassa kansalaisvapautta sekä mielipiteen vapautta. (HS periaatelinja, 2020) Lehti myös määrittää kantansa riippumattomina taloudellisista tai poliittisista tekijöistä. Vuonna 2021 Helsingin Sanomien painettuja sekä digitaalisia sisältöjä luki 1,2 miljoonaa suomalaista viikossa. (Pietarinen, 2021)

Iltasanomien sivuilta löytyi yli 100 uutista hakusanalla `Anonymous` (haettu 4.5.2022) ja valitsemani uutiset on kirjoitettu 25.2.2022 – 24.4.2022, Uutisissa on yhteensä 14 kuvaa. Iltasanomat kuuluvat Sanoma-konserniin, joka tavoittaa 97 % suomalaisista joka viikko (Sanoma, medialiiketoimintamme). Sanomalehtien ja mediatilausten lisäksi Sanoma-konserni tuottaa myös oppimateriaaleja (Sanoma, Liiketoimintaympäristö).

MTV3 uutissivustolta valitsin uutisia, joissa keskitytään Anonymosiin. Tuloksia löysin hakusanalla `Anonymous` 136 tulosta (haettu 30.4.2022). Sivuston tarjoamina asiansanoina ovat "Ukrainan sota", "Venäjä", "Ulkomaat", "Kotimaa" ja "Ukraina". Valitsemani

uutiset löytyvät hakutulosten ensimmäiseltä sivulta, sillä ensimmäiseltä sivulta löytyi jo aiheeni kannalta sopivat uutiset, joista löytyy sopivasti materiaalia. Ottamani uutiset on julkaistu 27.2.2022 – 27.4.2022 ja niissä ei ollut kuvia, mutta jokaisessa uutisessa on video liitettynä. MTV3 on osa MTV mediaa, se on Suomen ensimmäinen kaupallinen tv-yhtiö. MTV nostaa esiin yhteiskunnallisesti merkittäviä aiheita, on hyväntekeväisyydessä mukana sekä on kotimaisen työn puolella. (MTV, historia) (MTV, yritysvastuu)

Iltalehden sivuilta valitsin seitsemän uutista, jotka kaikki keskittyvät Venäjään, Ukrainaan sekä Anonymous ryhmittymän. Uutiset on valittu samoilla perusteilla kuin muissakin lehdistä. Uutiset on julkaistu 25.2.2022 – 11.3.2022. Uutisissa on yhteensä 8 kuvaa, lisäksi uutisiin on upotettu Anonymous ryhmittymän julkaisemia twiitteja. Iltalehti on suuri suomalainen media, joka tavoittaa viikossa, kun yhteen lasketaan digimedia ja printtimeedia, 3 miljoonaa suomalaista (Alma media, 2022, Iltalehti)

Kaikissa uutisissa oli yhteensä 30 kuvaa mutta valitsin vain 8 kuvaa. Kuvien valitsemista rajoittivat seuraavat tekijät: Osa kuvista olivat vieraskielisiä, kuvat sisältyivät twiitteihin, jotka olen rajannut jo aineistoni ulkopuolelle sekä joitain kuvia käytettiin useammassa uutisissa. Lisäksi osa kuvista sisälsi vieraskielistä tekstiä.

1.3 Menetelmä

Käytän aineistoni analysointimenetelmänä laadullista eli kvalitatiivista menetelmää. Menetelmiini valitsen diskurssianalyysin. Etsin siis toistuvia teemoja, jotka voidaan luokitella diskursseiksi. Lisäksi teen soveltuvan multimodaalisen diskurssianalyysin uutisista löytyviin kuviin, sillä suurin osa ottamistani uutisista sisältävät aiheeseen liittyviä kuvia.

Diskurssianalyysissa ei tutkita repertuaareja tai diskursseja sinänsä, vaan diskurssianalyysissa tutkitaan yksityiskohtaisesti sitä, miten ne toteutuvat erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Diskurssit ja repertuaarit voivat olla sekä rinnakkaisia että keskenään kilpailevia merkityssystemejä. Valtasuhteita tarkastellessa jotkin diskurssit voivat saada muita

diskursseja vahvemman aseman, tällöin vahvemmat diskurssit voivat vaihtaa vaihtoehtoisia totuuksia muodostuen yhteiseksi jaetuiksi ja itsestään selviksi totuuksiksi. (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 35–36)

Diskurssitutkimus tai diskurssianalyysi itsessään voi olla vaikeaa muotoilla yksinkertaiseen ja kätevään muotoon. Van Dijk (1997, s. 1–3) kuitenkin tiivistää diskurssin itsessään kolmeen niin sanottuun pääpiirteeseen, diskurssi on a) kielenkäyttö b) kommunikatiivisuuskomukset sekä c) vuorovaikutus sosiaalisissa tilanteissa. Kieli ei ole kuitenkaan rajoitettu puhuttuun kieleen vaan on olemassa myös kirjoitettu kieli, johon kuuluu lehdet, oppikirjat sekä posti, oli se sitten paperille kirjoitettuja kirjeitä tai sähköpostilla lähetettyjä viestejä. (Van Dijk, 1997, s. 1–3).

Diskurssianalyysia ei siis ole selkeärajainen tutkimusmenetelmä, vaan se on pikemminkin väljä teoreettinen viitekehys. Tämä viitekehys sallii erilaisten tarkastelun painopisteistä ja menetelmällisiä sovelluksia. tämän viitekehysten voidaan nähdä rakentuvan seuraavalaisista toimijoista (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 25–26):

1. Kielenkäyttö sosiaalisen todellisuuden rakentajana
2. Merkityssystemien kirjo
3. Toiminnan kontekstuaalisuus
4. Toiminnan kiinnittyneisyys merkityssystemeihin
5. Kielenkäytön seurauksia tuottava luonne

Kielenkäyttö on käytäntö, joka ei vain kuvaa maailmaa vaan rakentaa, järjestää, uusintaa ja muuttaa sitä sosiaalista todellisuutta, jossa elämme merkityksellistämisen lisäksi. Kun käytämme kieltä, me merkityksellistämme, joista puhumme tai kirjoitamme. merkityksellistämisen tulee helpommaksi ymmärtää, jos sijoitamme käytettävän sanan tai lauseen lainausmerkkien väliin. Diskurssianalyysille on ominaista tällainen ulkoista maailmaa luovien konstruktioiden, niiden vakiinnuttamisen ja vaihteluiden näkyväksi tuominen. (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 26–27)

Merkityssysteemien kirjolla ei tarkoiteta vain yhtä merkityssysteemiä vaan monista merkityssysteemeistä. Tämän idean mukaan sosiaalinen todellisuus on moninainen: Useiden rinnakkaisten ja/tai keskenään kilpailevien systeemien kenttänä. Nämä systeemit jäsensivät maailmaa sekä sen suhteita ja prosesseja eri tavoin. Eri merkityssysteemit eivät rakenna sosiaalista todellisuutta itsessään, vaan ne määrittyvät suhteessa toisiinsa, tätä kuvataan inter diskursiivisuuden tai -tekstuaalisuuden käsitteillä (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 32, 35)

Diskurssit ja repertuaarit tuotetaan, uusitaan ja muunnetaan erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä. Tilannetta eli kontekstia ei analyysitilanteessa katsota haitallisena tekijänä vaan se nähdään ominaisuutena, joka rikastuttaa analyysia. Kontekstin huomioon ottaminen tarkoittaa analysoitava toiminta tarkastellaan tietyn ajan ja paikan tarjoaman kontekstin sisällä johon tulkinta pyritään suhteuttamaan. Ajalla voidaan tarkoittaa kaikkia jana määreitä sekunnin ja koko ihmiskunnan historian ajan väliltä. Paikka taas voidaan määritellä neliömetristä koko maailman kattavaan paikkaan. Pienin mahdollinen asia, joka voidaan yhdistää kontekstiin, on sanojen yhteys lauseeseen tai teon suhde koko tapahtumaan. Kontekstissa tulee ottaa huomioon myös kulttuurinen konteksti ja vuorovaikutuksen antama konteksti. (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 36–39)

Diskurssianalyysin kohteena ei ole yksilö vaan sosiaaliset käytännöt. Tämän vuoksi huomio keskittyy yksilön kielenkäyttöön eri konteksteissa ja laajempiin merkityssysteemiin, joita he tuottavat toiminnassaan. Tutkijan ei tule kuitenkaan pohtia mitä yksilön päähän sisällä liikkuu vaan siihen, miten ”minä” rakennetaan ja sen rakentumisen prosesseihin. Diskurssianalyysissa erilaisia toimijaulottuvuuksia kuvataan sekä identiteetin, subjektiposition että diskurssin käyttäjän käsitteillä. (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 43–45)

Identiteetti voidaan määritellä tarkoittamaan niitä oikeuksia, velvollisuuksia ja ominaisuuksia, joita identiteetin omaava henkilö itselleen tai toisille identiteetin omaaville

olettaa itselleen tai muut hänelle. Subjektipositio käsitettä käytetään yleensä niissä tilanteissa, joissa analysoidaan toiminnan rajoituksia. Samalla sitä voidaan käyttää myös kuvaamaan toimijan aseman vaihteluita. Itsensä rakentamisella on omat kulttuuriset rajat, kaikki positiot eivät ole mahdollisia kaikille. diskurssin käyttäjän käsite kuvaa edellä mainittua asiaa eri näkökulmasta. Kyse on ihmisten mahdollisuudesta itseään ja puhua omista kokemuksistaan. toiminta on kunkin identiteetin sisällä enemmän tai vähemmän rajoitettua, henkilöt voivat toimia vaihtoehtoisten merkityssysteemien avulla, hyödyntäen erilaisia diskursseja ilman että he olisivat yhden position vankina. (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 45)

Kielenkäyttö tullaan mieltämään usein pelkästään asioiden kuvaamiseksi. Kaikilla lausumilla kuitenkin sekä kuvataan että tehdään jotain. Lausumat, olivat ne sitten kirjoitettuja tai puhuttuja, väittävät todellisuuden luonteesta sekä samalla rakentavat kyseistä todellisuutta. Jälkimmäinen, eli todellisuuden rakentaminen on erityisen olennainen analyttisesti. Kiinnostus siis kohdistetaan siihen, mitä kielenkäyttäjä tekee ja tulee tuottaneeksi, milloin milläkin ilmaisulla. Funktiolla ei tarkoiteta toimijan itsensä tarkoittamaa vaikutusta, vaan huomio kiinnitetään pikemminkin siihen, mitkä funktiot ovat läsnä potentiaalisina tai aktualisoivat eli ilmentyvät tai toteuttavat vuorovaikutussuhteissa. Kielenkäytöllä voi olla tilannekohtaisten funktioiden eli toimintojen ohella isoja, yksittäiset tilanteet ja kontekstit ylittävät ideologiset seuraamukset, jotka liittyvät diskurssien ja vallan yhteen kietoutumiseen. (Jokinen, Juhila & Suominen, 2016, s. 47–48)

Edellä mainitut ovat abstrakteja määritelmiä. Yleisempi määrittely voi liittyä esimerkiksi kielenkäytön sosiaalisiin alueisiin, näin voidaan puhua esimerkiksi poliittisista diskursseista tai lääketieteellisistä diskursseista. Kun puhutaan kielenkäytöstä esimerkiksi uutisissa, diskurssit voidaan jaotella samalla kun tekstiä luetaan. Diskurssit voivat olla olemassa yksinään tai ne voivat olla olemassa muiden diskurssien kanssa. (Van Dijk, 1997, s. 3–4)

Fairclough taas tiivistää diskurssin merkityksen näin: 1. merkityksen tekeminen sosiaalisen prosessin elementtinä 2. tiettyyn sosiaaliseen kenttään tai käytäntöön liittyvä kieli esimerkiksi poliittinen keskustelu, 3. tapa tulkita maailmaan liittyviä näkökohtia, jotka liittyvät tiettyyn sosiaaliseen näkökulmaan esimerkiksi uusliberaali globalisaation keskustelu. (Meyer & Wodak, 2016, s. 87) Ideologia voidaan määritellä laaja-alaisena käytäntöä ohjaavana aatejärjestelmänä, tästä esimerkkinä poliittiset puolueet, jotka ovat jakautuneet poliittisten aatteiden mukaan. (Tieteen termipankki, ideologia, 2016)

De Rycker ja Mohd Don (2013, s. 3) kirjoittavat että, kun puhutaan diskurssianalyysistä kriisin aikana, niin silloin kriisi tutkitaan elettyinä kokemuksena, sosiaalisesti rakennettuna ilmiönä sekä tietoisuuden tavoitteena. Kielitoimiston sanakirjan mukaan kriisi määritellään kärjistyneeksi, vaaralliseksi tilanteeksi, tai käännekohdaksi tai murrokseksi, esimerkiksi poliittinen ja/tai sotilaallinen kriisi (Kielitoimiston sanakirja, 2021, kriisi). Lääketieteellisessä kontekstissa kriisillä tarkoitetaan tilannetta, josta ihminen ei selviä aiempien kokemusten perusteella vaan joutuu etsimään uusia tapoja selviytyä ja sopeutua (Mielenterveysseurat, n.d.). Kriisejä on erityyppisiä, mutta niitä yhdistää se, että kriisin laukaiseva tekijä uhkaa tai horjuttaa jollain tapaa ihmisten turvallisuuden ja hallinnan tunnetta (Mehiläinen, n.d.).

Kriiseistä on tehty niin diskurssianalyysia kuin multimodaalista diskurssianalyysia. Diskurssi tekee muutakin kuin heijastaa tapahtumia, jotka ottavat paikkansa maailmassa, se tulkitsee näitä tapahtumia, muotoilee käsityksiä sekä muodostaa sosiopoliittisia todellisuuksia (Hodges & Nilep, 2007, s. 2). Hodgesin ja Nilepin editoimassa teoksessa, Karmen Erjavec ja Zalac Volcic (2007) ovat tehneet diskurssintutkimusta sodasta ja terrorismista Serbiassa. Tuloksissaan he huomasivat, että jokainen identiteettiin kohdistuva huomio pitää mukanaan artikulaation samanlaisuudesta ja erilaisuudesta. Samalla saadut diskurssit eivät olleet alkuperäisiä, nämä diskurssit saivat vaikutuksia terrorismin aikaisemmista määritelmistä sekä siitä, kuinka Serbia on osa maailmaa. (Hodges & Nilep, 2007, s. 192)

Kuvat analysoin multimodaalisella analyysillä. Termi "multimodaali" ajoittuu 1920-luvulle, se oli alun perin tekninen termi verrattain uudella psykologisella kentällä, joka keskittyi havaintopsykologiaan, joka ilmaisee eri aistien havaintojen vaikutusta toisiinsa. Vasta viime aikoina termin merkitys on laajentunut merkitsemään erilaisten viestintämetodien kuten kielen, kuvan, äänen ja musiikin saman aikaista käyttöä teksteissä ja kommunikatiivisissa tapahtumissa. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 29)

Lingvistien alettua tutkimaan tekstejä ja kommunikatiivisia tapahtumia, he ymmärsivät, että viestintä on multimodaalista, puhuttua kieltä ei voida ymmärtää ilman ei-verbaalista viestintää. Lisäksi monia nykyajan kirjoitettua kieltä ei monissa tapauksissa voi ymmärtää riittävästi ilman että ottaa tekstin ja kuvan huomioon. Tämä kehitti multimodaalisuuden omaksi tutkimusalakseen, jossa tutkitaan liikennemuotojen yhteisiä ominaisuuksia sekä tapaa, jolla ne integroituvat eri multimodaalisiin teksteihin ja kommunikatiivisiin tapahtumiin. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 29)

Multimodaalisuus on termi ilmiölle, ei teoria tai menetelmä. Multimodaalisuus sulattaa erilaisia viestintä tapoja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Multimodaalisuus on myös termi tietyille teoreettisille käsitteille ja analyttisille käytänteille, joiden tarkoitus on ymmärtää kuinka erilaisia viestintäresursseja, käytetään multimodaalisessa viestinnässä. Multimedia sai inspiraationsa kielitieteestä mutta termi on muuttunut tieteiden välisemmäksi. esimerkiksi visuaalinen viestintä perustuu muun muassa sekä kielitieteeseen että taide- ja ääniteoriaan sekä kielitieteeseen. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 29)

Multimodaalisen analyysin pohjana käytän Renée Moernautin, Jelle Mastin ja Luc Pauwelsin kirjoittamaa niin sanottua "työkalusarjaa" jonka he esittelevät kirjassa *The SAGE handbook of visual research methods* (Pauwels & Mannay (edit.), 2020). Tässä metodissa pitää ottaa huomioon elottomat osallistajat ja attribuutit, prosessit, asemointi, modaliiteetti, retoriset hahmot, kerronta, intertekstuaalisuus sekä multimodaalisuus. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

Kun mietitään elottomat osallistajat ja attribuutit kohtaa, niin on tärkeää pohtia mitkä osallistajat ovat paikalla tai poissa sekä miten heidät on kuvattu. Tässä kohtaa on kyseenalaistettava sanallisia nimeämis- ja predikaatiostrategioita, ominaisuuksien ja arvojen valintaa. Lisäksi on tutkittava ilmeitä, asentoja, ja rekvisiitan tutkimista. Viittaukset esimerkiksi tuhansiin eläimiin voi saada kuvassa olevat osallistajat tuntumaan etäisiltä.

Prosesseissa kuvataan osallistujien välisiä tekoja ja suhteita. Tätä kuvataan termillä ”Trasitiivisuus”. Prosessit jaetaan aineellisiin ja mentaalisiin prosesseihin. Aineelliset prosessit vaikuttavat todellisuuteen, esimerkiksi ”hän rakentaa talon”, tämä teko vaikuttaa suoraan todellisuuteen. Mentaalinen prosessi ei vaikuta todellisuuteen mutta mahdollistavat käsityksen inhimillistämisen. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

Asemointi tapahtuu niin verbaalisessa ympäristössä kuin visuaalisessa ympäristössä. Verbaalisesti persoonapronominit ”me” ja ”he” voivat yhdistää tai rajata. Visuaalinen näkökulma ja etäisyys tekevät tämän kuvissa. Esimerkiksi matala kulma asettaa kuvattun henkilön kuvan katsojan yläpuolelle ja korkea kulma laittaa katsojan kuvattun yläpuolelle. Läheltä otettu kuva viittaa läheiseen suhteeseen ja julkinen etäisyys taas viittaa siihen, että kuvattu ja kuvaaja eivät tunne toisiaan. Tarkennut, syväteräisyys tai valaistus voivat joko vahvistaa tai vähentää tällaisia vaikutuksia. Visuaalinen tai intiimi etäisyys ja katse, silmien tasolla oleva perspektiivi voi kannustaa sitoutumiseen. Olosuhteet eli aika, paikka ja kausaalisuus ovat kiinteästi sidoksissa aseman ja osallistujan tasoihin. Liian yleiset viittaukset tai kontekstin puute voivat muuttaa kuvan henkilöt etäisiksi persooniksi, joihin emme voi samaistua. tavalliset henkilöt tavallisissa ympäristöissä herättävät todennäköisemmin huomiota. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

Modaliteetissa visuaalinen totuus voidaan ilmaista muun muassa yksityiskohtien tai syvyyden, värikylläisyyden, moduloinnin tai erilaistamisen valon artikuloinnin tai valokuvien laadun artikulaatiolla. Visuaalisesti esimerkiksi valaistuksen, syvänterävyyden, laadun, tekstuurin tai värin kontrastit voivat kiinnittää huomiota tiettyihin ideoihin. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

Retorisissa hahmoissa tarkastellut metaforat ja metonyymit ovat tärkeitä kehystyksen kannalta. Ne liittävät syvempiä merkityskerroksia ilman että merkityksiä pitää suoraan kirjoittaa esiin. Ne tuovat esiin ideoita piilottaen toiset. Metaforat organisoivat ja käsitteellistävät abstraktin idean jäsentämällä sen toiseen muotoon korostaen yhtäläisyyksiä, esimerkiksi ”luonnollinen kone” voi viitata luontoon tai ”luontoäitiin”. Metonyymit selvittävät ideaa korvaamalla sen siihen liittyvällä idealla. Esimerkiksi jos puhutaan länsimaisten poliitikkojen virheistä, silloin vain piilotetaan yksittäisten poliitikkojen vastuun. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

Kerronnassa useat tutkijat ovat väittäneet, että visuaaliset narratiivit auttavat kommunikoimaan kehyksiä tehokkaammin. Ihmisillä on tapana kiinnittää enemmän huomiota omien kaltaisten tai asiantuntijoiden esittämiin näkemyksiin. Kuvien sisältö, esteettinen tai graafinen sisältö sekä ensimmäisen persoonan käyttö voi herättää enemmän huomiota kuin kuivat raportit.

Intertekstuaalisuudessa viittaukset tunnettuihin tapahtumiin, jotka kaikki tietävät voi herättää yleisössä tiettyjä rektioita ja täydentää ja ylläpitää kehyksiä. Visualisuus on tässä tärkeä osa. Yhdessä muistetut kuvat toimivat eräänlaisina tienviittoina, tämä tarjoaa kehyksen, jossa ihmiset voivat omaksua kuvia kollektiivisella tasolla. Kun ihmiset pitävät kuvia tai muuta tietoa luonnollisena se omaksutaan helpommin tai vastaavasti se voidaan jättää huomioimatta. Toisto, sijoittelu, koko tai määrä voivat tehdä kehyksen näkyvämmäksi intertekstuaalisella tasolla. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

Multimodaalisella tasolla kirjan kirjottaja lainaa muilta tutkijoilta käsitteitä ”kehittely”, ”laajentaminen”, ja ”parantaminen”. Kehittely sisältää esittelyn, teksti ja visuaalinen konkreettisuus ovat samanarvoisia. Laajentamisessa lisätään tieto, poikkeus tai vaihtoehto joko kuva tai tekstin kautta. Tehostamisessa lisätään kontekstuaalisuutta, lisäämällä aika, paikka, syy ja tulos. Vuorovaikutuksessa tekstin kanssa visuaalinen ilme lisää tiettyjen argumenttien näkyvyyttä kokonsa, layoutin keskeisen sijoituksen, rakeisuuden,

objektiivisen näkökulman tai kontekstualisoinnin kautta. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

1800-luvulta alkaen teksti painotteinen media on alkanut korvautumaan kuva painotteisella medialla. Tänä päivänä teksti on melkein aina kuvan kanssa. Kuvat vaikuttavat siihen, miten ihmiset näkevät maailman sekä miten ihmiset ajattelevat ja toimivat. Kuvien on osoitettu lisäävän huomiota, tiedon hankintaa, osallistumista, suostuttelua, ja emotionaalista vastausta. Yleisö lähestyy kuvia, erityisesti dokumentti- ja lehdistökuvia luotettavina. Useat kirjailijat ovat huomauttaneet, että visuaalisuus soveltuu hyvin kehystettäväksi. Nykyajan viestintää, ainakaan suurinta osaa ei voi ymmärtää riittävästi, ilman että ottaa huomioon sekä sanallisen ja visuaalisen puolen. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, 30)

Kehys on idea, joka antaa tekstile johdonmukaisuuden ja merkityksen. Kehystäminen on siis elämäntilanteen jäsentämistä tietyn kehysten avulla. Tämä sisältää havaitun todellisuuden tiettyjen näkökohtien valitsemisen, taustan valitsemisen, tiedon pois jättämisen, laajentamisen, korostamisen, kontekstin tarjoamisen ja ongelman määrittelemisen, syyvastuu ehdottamisen, moraalisen arvioinnin sekä hoitosuosituksen yleisölle. Kun puhutaan kehystyksestä, konkreettisina esimerkkeinä kuvakehys ja rakennuskehys ovat hyviä vertauksia kehysten ymmärtämiseen. Kuvan kehystämisenä valokuvaajan on toimittava kehysten asettamissa rajoissa, tämä aiheuttaa sen, että kuvaaja tietoisesti jättää joitain kohteita pois kuvasta ja keskittyy esimerkiksi valoon ja väreihin. Kehys voi toimia myös luurankoina, jotka pitävät yhdessä ja yhdistelevät elementtejä tai tietoja suuremmiksi kokonaisuuksiksi. (Pauwels & Mannay, 2020, Osa V, s. 30)

2 Konfliktit mediassa ja internetissä

Martin van Creveld totesi vuonna 1991 paradoksin, jossa sota on sekavin ja hämmentävin kaikista ihmisen toiminnoista mutta samaan aikaan myös yksi järjestyneimmistä. Sodan luonne muuttuu jatkuvasti ja nykyään tutkijat voivat kutsua sotaa monella termillä, esimerkiksi hybridi sodankäynti (hybrid warfare) sekä etäsodankäynti (remote warfare). (Asmolov, 2021, s. 342–343)

Perinteisen sodankäynnin rinnalle on nyt tullut verkossa käytävä sodankäynti eli niin sanottu kybersodankäynti. Tämän on mahdollistanut kehittävä teknologia, joka mahdollistaa sen, että jokainen ihminen, jolla on yhteys internettiin voi olla mahdollinen toimija sodassa. Tämä taas mahdollistaa sen, että koko maailmasta voi tulla sodankäynnin alue, kun osallistujia on ympäri maailmaa (Asmolov, 2021, 343). Internet on kokenut valtavia muutoksia viimeisen 20–30 vuoden ajan, internet kehittyi pienestä, pääosin tutkijoille tarkoitettusta verkostosta koko maailman internetiksi, jolla on yli kaksi biljoonaa käyttäjää. (Krepinevich, 2012, s. i)

Ihmiskunnan historia on täynnä sotia, joiden kautta valtiot ovat pyrkineet joko vahvistamaan asemaansa maailmanlaajuisessa mittakaavassa tai turvaamaan omat intressinsä olivat nämä sitten poliittisia tai geopoliittisia. Menneisyudessa sotia käytiin miekoin ja kanuunoin, nykypäivänä on mahdollista tehdä isku miehittämättömällä dronella. Valtapeli, jota sodaksi kutsutaan, kehittyy koko ajan teknologian ja tekniikoiden kehittyessä. Kaikki kehitys tähtää vain vastustajien päihittämiseen. Internet on samassa asemassa kuin taivas silloin kun lentokoneet keksittiin ensimmäisen kerran, kaikki halusivat hallita taivasta. Nykyään internet on avannut uusia mahdollisuuksia ja uhkia, tämä on aiheuttanut kamppailun hallitsevasta asemasta. (Jones & Janicke, 2014, s. 70)

Viimeisen puolen vuosisadan aikana teknologia on tullut kiinteäksi osaksi poliittista ja taloudellista elämää. Tämä pitää sisällään niin teollisen, julkisen, sotilaallisen kuin valtiollisenkin aspektin. Verkostot yhdistävät organisaatioita, yrityksiä ja muita toimijoita rajojen yli, tämä voi olla hyödyllisiä pitkällä aikavälillä. Tämä etu voi kuitenkin muodostua

haitaksi, kun vastassa on luova vastustaja. Suurin osa internetin pahantahtoisesta liikenteestä on taloudellisesti motivoitunutta. Taloudellisen edun tavoitteluun on keksitty erilaisia tapoja kuten esimerkiksi hakukoneiden tulosten muuttamista, sähköpostin roska-posti sekä pankkitunnusten kalastelu. (Lindsay, 2013, s. 6–7) Janicken, Jonesin ja Robinsonin (2014, s. 75) tarjoaman määritelmän mukaan kaikki Internetissä tapahtuva sota ei ole kybersotaa, vaan sotaa voidaan kutsua kybersodaksi vain silloin kun sotaa käydään internetin välityksellä. Ei silloin kun internetissä käytävä sota on osa sotaa, sotilaiden ja aseiden lisänä. (Janicke, Jones & Robinson, 2014, s. 75)

Ksenia Ermoshina ja kumppanit (2021) kirjoittavat siitä, kuinka viime aikoina Venäjän internet on kehittynyt valtion valvonnan ja keskittämistrendien mukaisesti sekä oikeudelliselta suunnalta kuin myös teknologisen infrastruktuurin osalta. Nämä itsessään edellyttävät vahvaa halua sekä venäläislähtöisiä teknisiä ratkaisuja, jotka auttavat sensuurissa sekä liikenteen sieppauksessa. Tämä on ohjannut markkinoita siihen suuntaan että, venäläiset markkinat ovat avautuneet ohjelmistojen kehittäjille. Varsinkin verkossa olevan liikenteen seuraamiselle ja suodattamiselle (filtering). (Ermoshina, Loveluc & Musiani, 2021, s. 2)

2.1 Haktivismi ja hakkereiden etiikka

Haktivismilla tarkoitetaan aktivismia, joka tapahtuu internetissä. Haktivismilla ja haktivisteillä on yleensä jokin joko sosiaalinen tai poliittinen tavoite, jonka he haluavat saavuttaa toiminnallaan. Haktivistit yleensä ottavat kohteeksensa valtioita, yhtiöitä tai yksilöitä. Tämän tapainen hakkerointi on yleensä saanut alkunsa tapahtumasta, käytännöstä tai silloin kun joku ryhmä on saanut jonkin edun (advantage) toiseen ryhmään verrattuna. (George & Leider, 2019, s. 16)

Haktivismi jakautuu kolmeen eri kategoriaan: kyberterroristit, kansalaishakkerit sekä isänmaallisista hakkereista. Kyberterrorismi keskittyy suoraan toimintaan, esimerkiksi viruksien ja haittaohjelmien levittämiseen, sekä ilkevallan tekemiseen eri nettisivustoilla.

Kansalaishakkerit ovat löysästi liittynyt ryhmä, joka keskittyy rakentamaan ja päivittämään yhteisön hyväksi laillisella tavalla. Isänmaalliset hakkerit taas keskittyvät vihollisvaltioihin ja näiden valtioiden kansalaisiin. Isänmaalliset hakkerit eivät ole tuettuja valtiollisella tasolla, vaikka näkevät että he voivat toimia siellä missä valtio ei voi. Nämä hakkerit ovat kansallismielisiä ja näkevät itsensä ”kybermiliisissä” (cyber-militia). (George & Leider, 2019, s. 16) Kybermiliisillä tarkoitetaan vapaaehtoista joukkoa, jolla on taidot ja halu käyttää omia taitojaan saavuttaakseen poliittisen tavoitteensa. He kommunikoivat pääasiassa internetissä ja salaavat henkilöllisyytensä. (Ottis, 2010)

Nykypäivänä hakkerit on jaettu joko mustahattuihin (Black hat hacker) tai valkohattuihin (White hat hacker) mutta Matthew Goerzan ja Jenna Matthewsinkin kirjoittamassa artikkelissa ”*Black hat Trolling, White hat Trolling, and Hacking the attention landscape*” (2019) jakavat hakkerit vielä kolmanteen kategoriaan eli harmaa hattuihin (gray hat hacker). Siinä missä valkohatut auttavat tieturvariskien minimoimisessa ja mustahatut keskittyvät aiheuttamaan harmia, harmaahatut käyttävät hyväkseen haavoittuvaisuuksia vetääkseen huomiota käsittelemättömiin ongelmiin. (Goerzen & Matthews, 2019, s. 1) Voi siis sanoa, että harmaahatut ovat enemmän motivoituneita yleisestä hyödystä, kuin henkilön, oman tai muiden, omasta edusta tai haitasta (Goerzen & Matthews, 2019, s. 5).

Sähköisessä muodossa löytyvä essee pohtii Anonymous ryhmittymää ja ryhmittymän Eetosta. Esseeseen on kirjoittanut L. Goode vuonna 2015 ja se on julkaistu Taylor & Francis Online sivustolla. Essee vetää huomiota Anonymousin eetoksen sisällä oleviin jännityksen kohtiin: nihilismi ja idealismi, Utopia ja dystopia, individualismi ja kollektiivi sekä negatiivisesta, että positiivisesta vapaudesta. Essee väittää myös, että vaikka ryhmittymä voidaan nähdä kyberliberaalina se ei vain ole sitä vaan paljon monimutkaisempi ja ristiriitaisempi kuin nimike ”kyberliberaali” antaa ymmärtää. Anonymousin eetos ei ole niin amorfinen, että sitä ei voisi ideologisesti analysoida tai kritisoida. (Goode, 2015, s. 1–2)

Kuten aikaisemmin mainittu, alun perin termi ”hakkeri” yhdistettiin mediassa pahantahitoisiin henkilöihin, jotka tunkeutuivat muiden ihmisten tietokoneille aiheuttaakseen

jonkinlaista tuhoa, oli tuho sitten tietojen varastamista tai tietojen vuotamista. Alun perin termi hakkeri kuitenkin tarkoitti ihmisiä, jotka ohjelmoivat innostuneesti ja jotka uskoivat, että tiedon jakaminen on voimakas ja positiivinen hyvä. Tämä loi perustan ”hakkerien etiikalle” (hacker ethics). Tämä oli tausta ideana myös internetin ja World Wide Webin ja sen käyttämän ohjelmiston (Linux/Unix) taustalla. (Castells, 2004, s. 423–424)

Hakkerit ovat siis parhaimmillaan ihmisiä, jotka yhdessä leikkivät ja kehittävät niin itseään kuin keksimiään ohjelmistoja tai muita töitä. Tämä yhdessä tekeminen tapahtuu useimmiten joko verkossa tai fyysisessä tilassa. Hakkereiden luovuus perustuu avoimeen ja yhteiseen ideoiden kehittämiseen. Toisin sanoen kyse on yhteen kuulumisesta ihmisten kanssa, jotka jakavat saman kiinnostuksen kohteen. Hakkerien luova työ on saman tapaista kuin esimerkiksi arkkitehteillä tai muun luovan työn tekijöillä, työtä tehdään luovuuden tahdissa. Tämän takia melko yleinen mielikuva hakkereista on, että he nukkuvat päivät ja ohjelmoivat yöt. Nämä ominaisuudet muodostavat kaksi elementtiä hakkerisuhteessa työhön: verkottuneen luovan intohimon sekä joustavan suhteen aikaan. Hakkeri etiikka ei ole uusi keksintö, se ja sen omaavat ihmiset olivat olemassa jo ennen tietotaloutta (Castells, 2004, s. 424–425)

2.2 Median rooli sodassa

Heikki Luostarinen ja Rune Ottosen kirjoittavat William Kempfin ja Heikki Luostarisen editoimassa *Journalism and the new world order Studying war and Media* (2002) Kuinka median rooli sodassa on muuttunut verrattuna kylmän sodan aikaiseen sodankäyntiin. Kylmä sota muutti pysyvästi niitä rajoja, jotka koskevat politiikkaa, kansalaisoikeuksia, ulkomaanmatkoja sekä sukupuolten ja sukupolvien välisiin suhteisiin. Kylmä sota itsessään hämärsi rajat sodan ja rauhan välillä.

Kylmän sodan aikana media nähtiin yhä enemmän ei-tappavana voimavarana sodassa ja jokainen uutinen voitiin tulkita voitoksi tai tappioksi, oli aiheena sitten kansallisista taoudellisista saavutuksista tai poliittisista ongelmista tai tapahtumista kolmannessa

maailmassa. Niin kutsutussa propaganda sodassa jopa harmittomalta vaikuttavalta viihdeuutisilla oli oma paikkansa propagandan seassa, sillä viihteeseenkin sisältyi omat ideologiansa, josta seurasi omat seuraamuksensa. (Kempf & Luostarinen, 2002, s. 40)

Nykyaikana sosiaalinen media pelaa melko suurta roolia, sillä sosiaalisen median kautta eri organisaatiot voivat jakaa tietoa, kuvia tai eri informaatioita yrityksenä vaikuttaa niitä vastaanottavaan yleisöön. Tällaisia alustoja ovat muun muassa Facebook, Twitter, YouTube ja erilaiset blogit. Sosiaalisen median kanavat ovat esimerkiksi keino terroristi ryhmittymille löytää, radikalisoita ja värvätä uusia jäseniä. Sosiaalista mediaa voidaan käyttää myös sodankäynnin välineenä, sen kautta on helppo jakaa sisältöä ja vaikuttaa haluttuun kohdeyleisöön. (Theohary, 2015, s. 1)

Sota on mediatisoitu, siten että sodan kaikissa vaiheissa, suunnittelussa, sotimisessa itessään ja sodan jälkiseuraamusten kanssa tulee ottaa huomioon media. Mediatisoinnilla tarkoitetaan Ilmiön tai asian sovittaminen median tai valtamedian asettamiin vaatimuksiin. Esimerkiksi voi sanoa, että politiikka ja politiikan tekeminen on muuttunut niin että se sopii valtamedian vaatimuksiin. ”Mediatisointi” voidaan nähdä myös sateenvarjokäsitteenä, jolla pyritään selittämään yhteiskunnan ja kulttuurin muutoksia. (Ampuja, Koivisto & Väliverronen, 2014, s.24–25). Syynä on se, että nämä osa-alueet eivät sijaitse sodan ulkopuolella.

Sodan mediasointi on tärkeä sillä ihmisten käsitykset sodasta ovat tärkeitä. Sodan oikealla tavalla mediasointi on tärkeää sodan kannattajien kannalta mutta myös sen valtion kannalta, joka yrittää oikeuttaa sen käymää sotaa sekä armeijassa olevien ihmisten kannalta. Median läpi käsityksiä sodasta luodaan, haastetaan ja ylläpidetään. Miten lukijat ja yleisö näkee sodan ei ole kiinni vaan siitä, miten sodasta kirjoitetaan ja mitä kuvissa ja videoissa näkyy, vaan on myös kyse siitä minkälainen suhde lukijalla ja yleisöllä on mediaan itseensä. Sota ei ole vain uutisissa, vaan sodasta voidaan tehdä esimerkiksi podcasteja, elokuvia, blogeja, videoita, pelejä ja dokumentteja. Media tuo sodan lähelle meitä

mutta pitää sen kuitenkin kaukana sillä, vaikka kuulemme ja näemme emme välttämättä ymmärrä sitä. (Hoskins & O'Loughlin, 2010, s. 5–7)

Media on tärkeä osa yhteiskuntaa ja sen toimintaa. Media toimii kriittisenä esittäjänä niin kulttuurissa, politiikassa ja sosiaalisessa elämässä, media muokkaavat ja heijastavat niiden muodostumista ja ilmaisua. Media diskurssi on tärkeä siitä syystä, että mitä se paljastaa sekä media diskurssi itsessään tuottaa yhteiskunnalle. (Bell & Garrett, 1998, s. 64–65)

Median kielellinen tutkimus on aina korostanut viimeistä huolenaihetta ja keskittynyt sinne missä ideologia- ja valtakysymykset ovat lähimpänä pintaa. Tällaisten kysymysten edellytyksenä on kuitenkin järkevä diskurssianalyysi. Kun kysytään kielitieteilijöiltä, miksi tällaista tutkimusta tehdään, vastaus on usein « koska se on olemassa». Uutiset ovat tärkeä kielirekisteri, sen toiminnan ymmärtäminen on tärkeää kielen ymmärtämiseksi yhteiskunnaksi. (Bell & Garrett, 1998, s. 64–65)

Median diskurssin tutkimuksen avulla voidaan verrata uutisia muunlaisiin juttuihin, kuten pääkirjoituksiin sekä yhtä uutismediaa toiseen. Uutisissa tekstit on aina keskeisellä sijalla. Uutisten sisältö ei ole riippumaton sen ilmaisusta ja voimme vain toivoa, että saamme selkeän käsityksen uutisisällön luonteesta analysoimalla uutistekstiä tarkasti. (Bell & Garrett, 1998, s. 64–65)

Allan Bellin kehittämä median diskurssin analyysi ottaa vaikutteita Labovosin analyysistä keskusteluissa kerrotuissa henkilökohtaisista kokemuksista ja van Dijkin viitekehystä uutisten diskurssin analysointiin (Bell & Garrett, 1998, s. 66–69):

Tarina koostuu yleensä viittaamisesta, abstraktista ja varsinaisesta tarinasta. Attribuutio on se, mistä tarina tuli. Tämä ei ole kuitenkaan aina selkeää. Tämä voi sisältää ... ja se voi myös ilmoittaa paikan ja ajan, eli päivämäärän. Tiivistelmä koostuu uutisen päälauseesta tai niin kutsutusta introsta ja lehdistö uutisessa myös otsikosta. Johto kattaa keskeisen

tapahtuman sekä mahdollisesti yhden tai useamman toissijaisen tapatumän. Toissijais-
ten tapahtumien kattaminen johdossa edellyttää, että johdossa annetaan tietoa mykana
olevista toimijoista ja ympäristöstä.

Tarinan runko koostuu yhdestä tai useammasta jaksosta, joka koostuu yhdestä tai use-
ammasta tapahtumasta. Tapatumien tulee kuvailla toimijoita tai toimintaa. Yleensä ta-
pahtumien tulee kuvailla myös ajan ja paikan asettelua, joissa voi olla selkeä yhteys tie-
tolähteeseen. Jaksot ovat tapahtumien sotkua, joilla on yhteinen paikka tai uutistoimi-
joiden joukko. Jaksot ovat määriteltävissä vain kuin yksi tarina sisältää vähintään kaksi
selkeästi erottuvaa tapahtumaa.

Edellä mainittujen elementtien lisäksi, uutisjutuissa on kolme muuta materiaaliluokkaa:
tausta, kommentaari ja seuranta. Nämä edustavat tarinan (uutisen) päätoiminnassa ku-
vattujen tapahtumien menneisyyttä, nykyhetkeä ja tulevaisuutta.

1. Taustassa kootaan tapahtumaan aiemmin tapahtuneet tapahtumat. Jos taustan
kerronnassa mennään lähistoriaa kauemmas, se määritellään historiaksi.
2. Kommentaarissa journalisti tai uutisen kohteena oleva toimija antaa sen hetkisen
tilanteen selostuksen ja kommentoi tilannetta sitä mukaan, kun se kehittyy. Kom-
mentaarissa ei varsinaisesti kerrota tapahtumien varsinaista kulkua vaan arvioin-
tia siitä, miten mitä tapahtuu ja miten tilanne voi tulevaisuudessa kehittyä.
3. Seuranta kattaa tarinan tulevaisuuden eli siis kaikki päätapahtuman jälkeiset toi-
met. Seuranta voi sisältää muiden osapuolten sanallisia reaktioita tai muita ei-
verbaalisia seurauksia.

Bos, De Vrees ja Hameleers (2017, s. 485) kirjoittavat että Tabloidi media luottaa enem-
män massoihin ja sen vaikutukseen, kun taas niin sanottu eliitti median voidaan olettaa
ylläpitävän vahvempaa suhdetta laitokseen. Näin voidaan olettaa, että tabloidi media

kiinnittää enemmän huomiota tavalliseen kansaan. (Bos, De Vrees & Hameleers, 2017, s. 485) Laatu tai eliitti median kirjoittajat välittävät vähemmän viihdearvosta ja arvostavat enemmän objektiivista näkökulmaa kuin tabloidi median kirjoittajat. (Bos & De Vrees & Hameleers, 2017, s. 485)

3 Yhteiskunnalliset liikkeet ja ideologia

Tässä kappaleessa käyn läpi teoreettisen viitekehyksen, jonka kautta katson aineistoani. Teoreettiseen viitekehykseeni kuuluu sekä sosiaaliset liikkeet että ideologia. Syy miksi otan ideologian mukaan teoreettisen viitekehykseen, on se, että useamassa lähteessä mainitaan Anonymously olevan lähempänä ideologiaan kuin sosiaalista liikettä. Käsitteen ideologian lisäksi myös yhteiskunnallisia liikeitä sillä ryhmittymää voidaan kuvata myös yhteiskunnalliseksi liikkeeksi siksi että ryhmittymän teot vaikuttavat fyysisessä maailmassa sijaitsevaan yhteiskuntaan.

Ideologia on heuristinen konsepti, joka tarjoaa tavan kontekstualisoida viestintäprosessi viestintä valtaprosesseissa. Tässä väitetään, että kommunikaatio ei sisällä vain merkitysten luomiprosessia vaan myös olennaisia keinoja luoda ja jäljentää herruussuhteita. Ideologian käsite esitetään käsitteellisenä linkkinä viestin ja voiman välille. (Mumby, 1989, s. 1)

Ideologia näkemys- ja käsitejärjestelmä, jonka yksi tehtävistä on hämärtää siinä ilmaistuja yhteiskunnallisia etuja. Samalla ideologian tehtävänä tehdä maailmasta järkevempi. Samalla se täydellisyydellään ja sisäisellä johdonmukaisuudellaan muodostaa joskus suljetun järjestelmän sekä säilyttää oma muotonsa ristiriitaisten tai epäjohdonmukaisuuksien edessä. Terry Eagleton on luetellut ideologialle monia merkityksiä muun muassa nämä (Marxist, n.d, ideology.):

- Tuotantoprosessi yhteiskunnan elämän merkityksille, merkeille ja arvoille
- Ominaisia ajatuksia tietyille sosiaaliselle ryhmälle tai luokalle
- Ajatuksia tai vääriä ideoita, jotka auttavat legitimoimaan hallitsevaa poliittista valtaa
- Sosiaalisesti välttämätön illuusio
- Välttämätön väline, jossa yksilöt miettivät suhdettaan sosiaaliseen rakenteeseen

Aksiomaattisella tarkoitetaan tieteellisen teorian, tiedonalan tai formaalin järjestelmän peruslausetta, jota ei voi järjestelmän itsensä puitteissa perustella, johtaa tai todistaa (Tieteentermipankki, 2022). Ideologiat järjestävät ryhmänminäkuvan perustaksi sen identiteetin, toiminnan, tavoitteet, normit ja arvot sekä resurssit ja suhteet muihin yhteiskuntaryhmiin. Ideologiat ilmaistaan ja ne myös toistuvat jäsentensä sosiaalisissa käytännöissä. Niitä hankitaan, vahvistetaan, muutetaan ja säilytetään keskustelujen kautta. (Van Dijk, 2005, s. 115)

Chestersin ja Welshin (2010) mukaan yhteiskunnalliset liikkeet (Social Movements) ovat olleet olemassa jo melkein sadan vuoden ajan. Termi on levinnyt yli tieteen rajojen ja se nojaa vahvasti väitteen ja vastaväitteen periaatteeseen. Yhteiskunnalliset liikkeet jaetaan vanhaan yhteiskunnalliseen liikkeeseen sekä uuteen yhteiskunnalliseen liikkeeseen. (Chester & Welsh, 2010, s. 1–2)

Smithin ja Verdejan editoimassa kirjassa *Globalization, Social Movements, and Peacebuilding* (2013) kirjoitetaan että kylmän sodan aikana tutkimusten huomio siirtyi rauhan työllisyydestä sodan jälkeisen rauhan rakentamisen ongelmiin. Kylmässä sodassa kansainvälinen väliintulo nähtiin tärkeänä välineenä, kun perustettiin kestäviä demokraattisia instituutteja niihin osavaltioihin, joihin kylmä sota vaikutti. Tämän seurauksena tutkijoilla on ollut taipumus keskittyä väkivaltaisiin konflikteihin sekä sodan jälkeisiin ympäristöihin, samaan aikaan rakenteellisen väkivallan ongelmaa laiminlyötiin ja konfliktin eri vaiheita, myös yhteiskunnallisia liikkeitä tutkittiin vähemmän (Smith & Verdeja, 2013, s. 1)

Toisen maailman sodan jälkeen yhteiskunnalliset liikkeet alkoivat suuntautumaan sellaiseen suuntaan, joka ei enää vastustanut työväenliikkeiden tai toisten, väestöryhmien spontaania liikehdintää poliittisella suunnalla materialististen etujen saavuttamiseksi. Materiaalisuuden sijaan liikehdinnät keskittyivät muun muassa naisten ja eläinten sekä seksuaalivähemmistöjen oikeuksien ajamiseen. (Paronen, 2012, s. 21)

Yhteiskunnalliset liikkeet ovat tärkeitä työkaluja sosiaaliseen muutokseen ja eri oikeuksien ajamiseen. Näiden liikkeiden myötä naiset ovat saaneet oikeuden äänestää ja vähemmistöt ovat saaneet lisää oikeuksia. Uutiset ovat usein kirjoitettu ja kehystetty palvelemaan tiettyä tarkoitusta. Valitettavasti massa media ei ole demokraattinen, tämä tarkoittaa sitä, että yhteiskunnalliset liikkeet, jotka ajavat sosiaalisia muutoksia, jotka ovat useimmiten tarpeellisia yhteiskunnalle ja tavalliselle kansalle jäävät poliittisten asioiden ja yrityksistä kertovien uutisten varjoon, samalla kun media keskittyy sensaatiomaisiin puoliin liikkeiden toiminnassa korostaen väkivaltaa. (Phipps & Szagala, 2007, s. 39, 49)

Allan Bellin ja Peter Garretin editoimassa kirjassa *Approaches to media discourse* (1998, s. 64) Allan Bell kirjoittaa siitä, kuinka median olemassaolo on tärkeä osa yhteiskuntaa sillä, media toimii kriittisenä esittäjänä niin kulttuurissa, politiikassa ja sosiaalisessa elämässä, media muokkaavat ja heijastavat niiden muodostumista ja ilmaisua. Tarinat ovat mukana myös ihmisten elämässä tärkeänä osana sosiaalista identiteettiämme. Tämä mukaan lukee henkilön oman elämäntarinan, josta tulee tärkeä osa henkilön omaa identiteettiä.

Uutistoimistot ovat pääasiassa olemassa julkaistakseen uutisia, uutistoimistot etsivät maksavia yleisöjä tarjoamalla laadullista, tuoretta ja objektiivista sisältöä. Uutiset poliittisista kiistoista yleensä sisältävät molempien osapuolten näkökulmat ja tämä herättää kiinnostusta yleisössä. Myös rikokset ja skandaalit ovat usein uutisten keskiössä, skandaalien tapahtumien aikajanan sekä tunteiden herättävyyden vuoksi. Joissain tapauksissa tunnetut henkilöt voivat olla skandaalien kohteena, joka herättää kiinnostusta. Uutistoimistot ovat ennen kaikkea voittoa tavoittelevia yhtiöitä, joten uutisoitavien aiheiden tulisi myydä. Voi siis sanoa että, yhteiskunnallisista liikkeistä uutisominen ei ole hyväksi uutistoimistojen taloudelle. (Amenta, Elliot & muut, 2016, s. 2–3)

3.1 Yhteiskunnallinen liike sotilaallisena toimijana

Antti Paronen (2012, s. 20) kirjoittaa yhteiskunnallisten toimijoiden muuttuneen nopean tiedonvälityksen ja uusien medioiden sosiaalisten aallon myötä. Yhteiskunnallisia liikkeitä on ollut kautta aikojen jo ennen yhteiskuntarakenteita ja yksilöidenmuodostamia sosiaalisia yhteisöjä, mutta ne ovat keskittyneet pääasiassa poliittisten ympäristöjen muokkaamiseen. Parosen mukaan yhteiskunnalliset liikkeet keskittyvät kankeasti jaetuna yksittäisiin poliittisiin tai yhteiskunnallisiin muutos- ja uudistustarpeisiin. (Paronen, 2012, s. 20)

Yhteiskunnalliset liikkeet yleisesti keskittyvät yhteiskunnallisiin tai poliittisiin kysymyksiin, jotka liikkeen sisällä olevat ryhmät kokevat omakseen tai itselle tärkeäksi. Tämä tarkoittaa sitä, että aiheen mukaan ryhmän jäsenet voivat kiistää, vastustamaan tai aikaansaamaan tietynlaista yhteiskunnallista uudistusta. Modernien yhteiskunnallisten liikkeiden on katsottu kasvaneen lukutaidon sekä työvoiman liikkuvuuden parantumisen seurauksena. (Paronen, 2012, s. 20)

Yhteiskunnalliset liikehdinnät eivät ole vain positiivisia, vaan liikkeet voivat myös liittyä sotilaallisen edun hakuun tällaisia liikkeitä voivat olla esimerkiksi globaali jihadismi (Paronen, 2012, s. 23).

Kun tarkastellaan yhteiskunnallista liikettä voimankäyttäjänä tai toimijana sodassa, oli kyseessä sitten uskonnollinen sota tai ei, liikutaan sodankäynnin epätavanomaisella lailla. Kyseinen liike (jihadismi) on sitoutumaton organisaatiollisella tasolla, radikalisoitunut itsenäisesti sekä tällaiseen toimintaan osallistuneen henkilön toiminta on arvaamatonta. Terrorismi ei ole yleisesti hyväksytty sodankäynnin muoto. Terrorismi itsessään pitää sisällään monia määritelmiä, jotka eroavat toisistaan mutta terrorismiin turvautuu sosiaalista toimijaa e voida laskea sosiaalisesti toimijaksi. (Paronen, 2012, s. 33)

3.2 Organisoitujen ja organisoitumattomien liikkeiden muodot

Massat voidaan määritellä tuntemattomien ihmisten kokonaisuuksiksi, jotka eivät tietoisesti kommunikoi keskenään ryhmän sisällä. Massoilla ei myöskään ole järjestäytyneitä toimintaa kokoaikaisesti, massat voivat liikkua jonkin tavoitteen puolesta oli tavoite siten poliittinen tai taloudellinen. Tällöin massojen vaikutus voi olla vaikutusvaltaista. (Ulrich & Schrape, 2016, s. 3–4)

Joukko on hieman eri kuin massat. Joukoillakaan ei kuitenkaan ole selvää järjestäytyneisyyttä. Joukko eroaa massoista siten että joukoilla on alkeellinen kollektiivisesti suuntautunut käyttäytyminen. `Joukko` on hyvä tapa määritellä uudet sosiaaliset liikkeet, joilla ei ole selvää identiteettiä tai muotoa. Digitaaliset yhteisöt ja liikkeet ovat hyviä esimerkkejä joukoista. (Ulrich & Schrape, 2016, s. 1–2, s. 4)

Yhteisöillä on jaetut tavoitteet, säännöt ja jokin mikä identifioi heidät liikkeenä, sekä jonkinlainen organisaatiomalli. Tällöin he kykenevät tarkoitukselliseen ja strategiseen toimintaan. Ajan myötä tällaiset ryhmät muodostavat omat vakaat identiteettinsä, joka mahdollistaa erilaisten ryhmärakenteiden lisääntymisen. Yhteisön kehittyessä yhteisö kykenee toteuttamaan eri strategioita ja liikkumaan monenlaisissa tilanteissa. (Ulrich & Schrape, 2016, s. 3)

Liikkeet eivät taas kykene toimimaan ilman minkäänlaista järjestelmällistä pohjaa. Liikkeiden kestävä organisaationallinen pohja on myös tärkeässä osassa, kun puhutaan jäsenten ja/tai muiden resurssien liikuttamisesta. Liikkeiden jäsenten on myös jaettava samat arvot. Liikkeet voivat myös järjestää enemmän tapahtumia niin digitaalisessa ympäristössä kuin oikeassa maailmassakin järjestäytyneisyyden ja jäsenten sitoutuneisuuden vuoksi. (Ulrich & Schrape, 2016, s. 8)

Näiden neljän määritelmän pohjalta ja aikaisemman käydyn kirjallisuuden pohjalta voi sanoa, että Anonymous on Yhteisö, jolla on toimintamalli ja jonkin tyyppinen organisaatiomalli, joka mahdollistaa ryhmän toimimisen tarpeen vaatiessa.

3.3 Yhteiskunnalliset liikkeet ja ideologia diskurssien kautta

Ideologiat voidaan nähdä, vaikkakin vaihtelevasti ja epäsuorasti, imaisuna tekstinä ja puuttuna, samalla tavalla kuin diskurssit. Diskurssit ovat osa ideologioita rakentamalla ja/tai vahvistamalla jo olemassa olevia ideologioita. Näissä tapauksissa ideologioiden sisällä saattaa olla relevantteja keskustelunrakenteita, jotka mahdollistavat ideologian tehokkaan ilmaisun tai mahdollistavat vakuuttavan viestinnän merkityksillä. Esimerkiksi sanomalehtien otsikot, jotka on otettu lehdistössä näkyvästi ilmaistuna uutisraporttien merkityksestä tai sisällöstä muodostavat erityisen diskurssikategorian, joka todennäköisesti ilmaisee ja välittää uutisen ideologisen sisällön paremmin kuin esimerkiksi pilkkujen tai pisteiden määrä. (Van Dijk, 2005, s. 22)

Kielen ja diskurssin ominaisuudet eivät ole ideologisesti merkittäviä, systemaattinen diskurssianalyysi tarjoaa tehokkaita menetelmiä taustalla olevien ideologioiden rakenteiden ja toimintojen tutkimiseen. Ideologista polarisaatiota sisä- ja ulkoryhmien välillä voidaan myös tutkia systemaattisesti kaikilla tekstin ja puheen tasoilla. (Van Dijk, 2005, s. 115)

Farid Shirazi kirjoitti vuonna 2013 artikkelin, jonka tarkoituksena on tutkia sosiaalisen median roolia viestintädiskurssissa islamilaisissa Lähi-Idän ja Pohjois-Afrikan maissa. Näistä maista voidaan käyttää myös lyhennettä MENA. tutkimuksen aineisto on kerätty vuosina 2009–2011. Tutkimus soveltaa sosiaalisten verkostojen teoriaa ja kriittisen diskurssianalyysin (CDA) menetelmää. Tutkimuksessa todetaan, että sosiaalinen media ei ollut tärkeässä roolissa vain siksi että se tarjosi kansalaisille viestintä mahdollisuuden ja mahdollisti kansalaisten mobilisaation vaan myös siksi, että mediatoiminta voimistui viranomaisten epäonnistuneiden mielenosoittajien koskevien perustelujen epäonnistuttua. Internetissä olevat sosiaalisen median työkalut ja applikaatiot ovat tarjonneet verkkokäyttäjille maailmanlaajuisesti tehokkaita työkaluja ja palveluita tiedon levittämiseen tekemällä yhteistyötä toistensa kanssa digitaalisissa ympäristöissä. (Shirazi, 2013, 28)

Shirazin tarjoamassa kontekstissa sosiaalisia verkostoja pidetään tehokkaana viestintä-diskurssin käyttönä. MENA-alueen kansalaisten keskuudessa tapahtunut sosiaalisen median verkostojen intensiivinen käyttö osoittaa, että internetillä on mahdollisuus olla moniääninen alusta, jonka kautta hiljaisemmat ryhmät voivat saada äänensä kuuluviin. (Shirazi, 2013, 28)

4 Analyysi ja tulokset

Käyn läpi valitsemani uutiset diskurssianalyysin kautta. Lopuksi analysoin uutisten sisältämiä kuvia semioottisella kuva-analyysillä ja videoiden litteroinnit analysoin kriittisellä diskurssianalyysillä. Uutiset keskittyvät siihen, kuinka Kremlin verkkosivut sekä muut Venäjän valtion verkkosivut olivat uutisten julkaisua edeltävänä lauantaina vielä kaatuneita ja siihen, kuinka hakkeriryhmä Anonymous julisti kybersodan Venäjää vastaan sekä siihen, kuinka Anonymous hakkeroi Venäjän tietoja.

Käytännössä siis analysoin valitsemani aineistot ja niissä käytetyt puhettavat. Myös litteroitujen aineistojen kohdalla käytin diskurssianalyysia. Kuva-analyysissa etsin kuvista merkittävimmät objektit ja merkitystä kantavat symbolit. Analyysissa analysoin sen, miten symbolit ja merkitystä kantavat elementit ovat suhteessa toisiinsa kuvissa. Merkitystä kantaviin elementteihin luin mukaan värin, muodon ja asettelun. Käytännössä siis luin uutiset moneen kertaan läpi ja etsin teksteistä toistuvia piirteitä tai aiheita. Löydettyäni toistuvat aiheet kirjoitin ylös, mistä lehdestä löysin ne ja milloin uutinen on ilmestynyt sekä kuka uutisen on kirjoittanut. Tämän jälkeen vertasin piirteitä toisiinsa ja katsoin, löydätkö niistä eroja ja samankaltaisuuksia. Kokosin löytämäni piirteet julkaisijoiden ja lopuksi listasinkin kaikista erottuvimmat piirteet kaikista lehdistä viimeiseen kappaaleeseen.

4.1 Uutisten ja litteroitujen tekstien diskurssianalyysi

Aineistooni kuuluu neljä Suomessa ilmestyvää lehteä, joista kaksi kuuluvat Tabloid-mediaan ja toiset kaksi kuuluvat eliitti mediaan. Valitsemani lehdet ovat Iltasanomat, Ilta-lehti, Helsingin Sanomat ja MTV3:n verkkolehti. Jätän fyysisen printtimedian tutkimukseni ulkopuolelle ja keskityn sähköisessä muodossa ilmestyviin uutisiin. Jokaista valitsemaani lehteä päivitetään päivittäin aina sitä mukaan, kun uusia uutisia tulee.

Ilta-lehdessä sekä Iltasanomissa julkaistaan niin viihteeseen liittyviä uutisia kuin poliittisia ja taloudellisia uutisia niin Suomesta kuin muista maista. Uutiset ilmestyvät kronologisessa eli ajallisessa järjestyksessä alkaen tuoreimmasta uutisesta. Uutiset ovat jaettu maksuttomiin ja maksullisiin. Aineistooni kuuluvat uutiset näistä lehdistä ovat osa maksutonta uutisvirtaa.

Analyysissa käytettävät litteroinnit noudattavat videoissa ja podcastissa puhuttua kieltä, en ole muuntanut niitä kirjakielisiksi tai kieliopillisesti oikeiksi. Litterointi on toteutettu ilmaisella Voice Notebook ohjelmalla. Korjaukset ja tarkennukset ovat tehty manuaalisesti käsin, joten käytetyssä materiaalissa on inhimillisen virheen mahdollisuus. Käyn aluksi läpi Helsingin sanomien podcastin litteroinnin ja sen jälkeen käyn läpi MTV3:n videon litteroinnin. Videossa, jonka valitsin, on haastattelussa F-Securella työskentelevä Mikko Hyppönen.

Helsingin Sanomat julkaisevat pääasiassa asiapitoisia uutisia politiikan, talouden, maailman ja Suomen tapahtumista. Viihteeseen liittyvät uutiset ovat jätetty pois tarjonnasta. Helsingin Sanomien uutiset ovat jaettu maksuttomiin ja maksullisiin, vain tilaajille tarkoitettuihin uutisiin, jotka on merkitty timantilla. Maksullisia uutisia pystyy kuitenkin lukemaan kaksi viikkoa maksutta tilaajan kokeilujaksolla.

MTV3:n verkkouutiset sisältävät niin asiapitoisia uutisia kuin viihteeseen liittyviä uutisia. Uutiset ovat maksuttomia ja aiheita on niin Suomesta ja ulkomailta. MTV3:n uutissivustolla on omat kategoriansa erityyppisille uutisille sivuston yläreunassa. Nämä linkit helpottavat pääsyä itseään kiinnostavien uutisten pariin. Yksi näistä kategorioista on Ukrainan sota, jota sivusto seuraa aktiivisesti.

Olen lukenut aineistoni huolellisesti läpi monta kertaa, ja samalla olen tehnyt muistiinpanoja ja huomioita uutisten teksteistä ja kuvista. Nyt aluksi keskityn uutisten teksteihin ja sen jälkeen analysoin uutisten kuvat. Tekstin ja kuvien analysoinnin jälkeen teen diskurssianalyysin neljästä litteroidusta videosta. Uutisten tekstit käyn läpi lehdittäin ja

aikajärjestyksessä vanhimmasta uutisesta uusimpaan. Tässä analyysissä keskityn kuitenkin videoiden litterointeihin enkä huomio videon visuaalista tai äänellistä puolta ollenkaan.

Uutisissa mainittu tutkimusjohtaja Mikko Hyppönen mainitaan olevan töissä sekä WithSecuressa että F-Securessa, riippuen uutisesta ja lehdestä. Viittaan työssäni siihen työnantajaan, joka mainitaan käsittelemässäni uutisessa.

Aineistoni ovat kirjoittaneet toimittajat, joilla ei välttämättä ole tietotekniikan tai sodankäynnin syvintä tuntemusta, joten uutiset eivät sisällä paljonkaan teknistä terminologiaa. Käytän, uutisten diskurssin analyysissäni Allan Bellin tekemää listaa siitä, kuinka analysoida ja tulkita diskurssin rakennetta uutisissa. Tässä listassa käydään läpi: mitä, kuka, missä ja milloin sekä tapahtuma- ja diskurssirakenne. (Bell & Garrett, 1998, s. 76–80)

Iltalehden uutisen otsikoissa korostuu pääasiassa Anonymous, kybersota, Ukrainan sota sekä Anonymousin vastaukset Venäjän lähettämiin viesteihin. Pääotsikot itsessään antavat vain minimaalisen määrän tietoa siitä, mitä uutinen tulee pitämään sisällään. Otsikoissa mainitaan siis pääasiassa käsiteltävä aihe. Uutisten ingressit antavat taustatietoa pääotsikon esittelemästä aiheesta ja sekä esittelevät toisen aiheen, jota käsitellään uutisessa. Iltalehden ingressin aiheet pyörivät Anonymousin saavutusten sekä heidän tulevien tai nykyisten kohteidensa ympärillä.

Hyvänä esimerkkinä on Anni Tuomisen kirjottama uutinen, joka on ilmestynyt 17.3.2022. Uutisen pääotsikossa kerrotaan että *”Venäjän lähetystö julkaisi pahaenteisen viestin Suomen venäläisille – nyt peliin puuttui Anonymous”*. Uutisen ingressi kertoo mistä ilmiössä on kyse *”Venäjän Suomen-suurlähetystö kehotti eilen ilmiantamaan venäläisiin tai venäjänkielisiin kohdistuvaa syrjintää Suomessa”*

Iltasanomien otsikoissa käydään läpi lähinnä Venäjällä tai Venäjää vastaan tehtyjä kyberhyökkäyksiä. Pääotsikoissa on myös muutamia lyhyitä lainauksia uutisen tekstin

seasta valittuina. Pääotsikot ovat kuvailevampia kuin Iltalehden pääotsikot. Uutisten ingressit antavat enemmän yksityiskohtia pääotsikon aiheesta mutta vain vähän. Ingressit joko toistavat saman asian mitä pääotsikossa kerrotaan tai kerrotaan jokin uusi tieto mikä kuitenkin liittyy pääotsikon aiheeseen. Ingressit eivät anna kuitenkaan kaikkea tietoa aiheesta, vaan uutinen pitää kuitenkin lukea, että aiheesta saa selvemmän ja isomman kuvan.

Esimerkiksi Henrik Kärkkäisen kirjoittama uutinen, joka julkaistiin 24.4.2022. Uutisen pääotsikkona on *”Iskut vain kiihtyvät – ”Ihmiset eivät tajua, miten paljon Venäjään hakkeroidaan nyt”*. Uutisen ingressi on seuraavanlainen *”Venäjältä on varastettu sodan aikana tietomurroissa teratavukaupalla tietoa, jota jaellaan verkossa”*.

MTV3:n uutisissa ei ole ingressiä vaan pelkästään pääotsikko. Pääotsikoissa aiheet kehittyvät Anonymousin iskuihin ja asiantuntijoiden, pääasiassa Mikko Hyppösen, lausuntoihin. Otsikoissa käsitellään myös jonkin verran verkossa esiintyviä haittoja.

Esimerkiksi uutisen, joka on julkaistu 11.03.2022 ja sen on kirjoittanut Juho Lauri, Otsikko kuuluu näin: *”Anonymous murtautui Venäjän sensuurin ytimeen: Vuoti nettiin satoja tuhansia arkaluontoisia tiedostoja median valvonnasta”*

Helsingin Sanomien otsikoissa keskitytään Venäjän sijaan Ukrainaan ja siihen, mitä se on tehnyt kybersodassa tämän konfliktin aikana. Jonkin verran käsitellään myös Anonymousta. Helsingin Sanomien uutisten ingressit tekevät samaa asiaa kuin muidenkin lehtien ingressit, antavat tietoa siitä mitä pääotsikon ilmiön taustalla on.

Esimerkiksi Elina Lappalaisen kirjoittama ja 21.3.2022 ilmestyneen uutisen otsikko kuuluu näin: *”Ukrainan digiministeri teki Twitteristä aseensa ja valjasti kryptovaluutan ja hakkeriyhteisön maansa tueksi”*. Ingressissä kerrotaan lyhyesti, miten tämä tapahtuu käytännössä: *”Ukrainan digiministeri Myhailo Fedorov johtaa Ukrainan digitaalista puolustusta sosiaalisen median kautta ja toimii kuin StartUp-johtaja”*

4.1.1 Tarinan ja lähteiden nimeäminen sekä uutisnäyttelijät

Iltalehden uutisten lähteenä toimii pääasiassa Twitter ja siinä julkaistut twiitit, ainakin niissä uutisissa, joissa Anonymous ja sen teot ovat isoimpana aiheena. Muita lähteitä ovat asiantuntijan lausunnot ja eri organisaatioiden kirjoitukset. Uutisissa henkilöinä tai tahoina mainitaan: Anonymous, F-Securen tutkimusjohtaja Mikko Hyppönen, Venäjä, Ukraina, Business Insider, Venäjän Suomen-suurlähetystä, Ulkopoliittisen instituutin johtava tutkija Charly Saloni-Pasternak, Tietoturva-yhtiö Check Point sekä Roskomosin johtaja Dmitri Rogozin ja Independent lehti.

Ilta- ja aamulehtien uutisten lähteinä toimivat ulkomaisien lehtien uutiset, kuten esimerkiksi CNN ja RT. CNN on yhdysvaltalainen kaapelitelevisioyhtiö ja RT on Venäjän valtion hallitsema uutissivusto. Muita lähteitä ovat The Intercept -verkkolehden kirjoittanut Micah Lee, Twitter, WithSecuren tutkimusjohtaja Mikko Hyppönen sekä hakkeri nimimerkiltään *DepaixPorteur*.

MTV3:n lähteisiin lukeutuu Twitter, WithSecuren ja F-Securen tutkimusjohtaja Mikko Hyppönen, konsulttiyritys Accenture, kyberturvallisuus yritys Mandiant, Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija Jussi Lassila, Ukrainan koordinoima Telegram kanava, Yle sekä Reuters. Muita lähteitä ovat Digi- ja väestönviraston johtava asiantuntija Kimmo Rousku sekä Wired julkaisu sekä siinä kommentoinut Jake Williams, joka on työskennellyt NSA:lle hakkerina.

MTV3: litteroinnissa löytyvät lähteinä ja henkilöinä F-Securen Mikko Hyppönen, Nordea, yhdysvaltalainen MERK, tanskalainen MÄRSK, Yhdysvallat, Kiina, venäläiset sekä yksittäiset hakkerit ja hakkeriyhteisöt sekä Ukrainan varapääministeri.

Helsingin Sanomien lähteisiin ja uutisiin kuuluviin henkilöihin kuuluvat F-Securen tutkimusjohtaja Mikko Hyppönen, työelämäprofessori Jarno Limnéll, Ukrainan digimisteri Myhailo Fedorov, Time-lehti, Elon Musk, Twitter, Washington post, New York Times ja BBC. Muita lähteitä ovat Anonymousin hakkeri nimimerkiltään `shadwpda`, Telegram, Wire, hakkeri `A`, hakkeri- ja tietoturva-asiantuntija Benjamin Särkkä. Lisäksi uutisissa viitataan Nestleen, joka joutui Anonymousin kohteeksi sen jälkeen, kun Nestle ei vetäytynyt Venäjän markkinoilta aikarajan puitteissa, joka oli 48 tuntia.

1) *«A sanoo, että Nestle sai mitä ansaitsi. «Annoimme heille 48 tuntia aikaa vetäytyä Venäjältä, minkä he tekivätkin, mutta eivät aikarajan puitteissa.» « (Elo, HS,2022)*

Helsingin Sanomien litteroidun aineiston lähteissä ja henkilöissä nimettiin Elo, Antti Tienen, Anonymous Venäjä, Nestle, Kotimaiset ja ulkomaiset asiantuntijat sekä hakkeri- ja tietoturva-asiantuntija Benjamin Särkkä.

4.1.2 Paikka ja paikan rakenne

Iltalehden uutisissa nimetyt paikat sijaitsevat Venäjällä, Ukrainassa ja internetissä. Tarvemmin mainittuna paikat sijaitsevat Venäjällä avaruusviraston tiloissa, propagandakeskuksen tiloissa.

Iltasanomien uutisien aiheiden paikat sijaitsevat Venäjällä, Isossa-Britanniassa, Yhdysvalloissa sekä internetissä, Ukrainassa ja Suomessa. Uutisissa mainitaan Venäjän valtion ja medioiden sivustot, Yhdysvaltalainen CNN sekä Brittiläinen uutistoimisto Reuters.

MTV3:n uutisissa mainitut paikat sijaitsevat, Yhdysvalloissa, Suomessa, Venäjällä, Ukrainassa, sekä internetissä. MTV3:n litteroidussa aineistossa mainittuja paikkoja ovat Yhdysvallat, Ukraina, Kiina, Tanska, länsimaat, Suomi sekä Eurooppa.

Helsingin Sanomien uutisissa mainitut paikat ovat Ukraina, Internet, erilaiset viestintä sovellukset kuten esimerkiksi Wire ja Telegram. Uutisissa mainitaan myös paikkoja, jotka ovat oleellisia, kun halutaan valottaa menneitä tapahtumia ja tapahtumaketjuja, jotka antavat hyviä esimerkkejä mihin kaikkeen osallistuvat henkilöt kykenevät. Näitä paikkoja ovat New York, Tunisia ja Ukraina sekä Venäjä.

Helsingin Sanomien podcastissa paikkoina toimivat erilaiset viestintä sovellukset, Telegram ja erilaiset alaryhmät, joiden kautta pääsee muihin alaryhmiin

2) « *Elo: video puheluissa esimerkiksi siellä oli usein tuota äänen muuntimet päällä ja maskit naamalla ja sitten erilaisia salattu tämmöisiä siihen WhatsAppin kaltaisia messenger-viesti sovelluksiin kuten Wirer Mikä on tosi kryptattu Joo sit telegramissa erilaisia alaryhmiä et jos löytyy tämmönen Henkilö jonka kanssa joka on niinku operaatiossa mukana niin sitten Pitää siirtyä niinku erilaisiin ryhmiin alaryhmiin niinkuin näit viestin sovelluksessa että se polku on mahdollisimman pitkä siinä keskustelua* » (Elo, HS, 2022)

Kaikissa uutisissa puhutaan paljon myös internetissä tapahtuvasta toiminnasta, kuten hakkeroinnista ja hakkeroitujen tietojen jakamisesta sekä haittaohjelmien leviämisestä. Tämän vuoksi lisäksi kaikkien lehtien paikkojen luetteloon internetin, vaikka se ei ole fyysinen paikka.

4.1.3 Ajat, aikarakenne, tausta kommentti ja seuranta

Iltalehden uutiset ovat kirjoitettu preesensissä, eli samaan aikaan tapahtuvassa muodossa suurimmilta osin. Jotkin uutiset ovat kirjoitettu imperfektissä eli menneessä aikamuodossa, sillä uutisoidusta aiheesta voi olla kulunut jo muutamia päiviä. Lehden uutisissa ei ole muuta kommentointia kuin joko asiantuntijoiden tai muiden asianomaisten kommentteja, jotka ovat merkityksellisiä uutisten käsittelemille aiheille.

Ilta- ja aamulehtien uutiset Ilta- ja aamulehtien uutisten tapaan on kirjoitettu imperfektissä eli menneessä aikamuodossa mutta osa uutisista kirjoitettu presensissä, kun uutisissa puhutaan siitä mitä nyt tapahtuu konfliktissa, tapahtui se sitten Anonymousin tai konfliktissa olevien pääosapuolien, Venäjän ja Ukrainan toimesta.

MTV3:n uutiset ovat myös kirjoitettu imperfektissä eli menneessä aikamuodossa, osa uutisista on kirjoitettu myös presensissä, sillä tilanne kehittyy koko ajan ja joissakin uutisissa spekuloidaan asiantuntijoiden toimesta mitä konfliktissa voi tapahtua tulevaisuudessa tai seuraavaksi juuri tapahtuneen asian jälkeen.

MTV3:n litteroidussa aineistossa puhutaan myös presensissä ja imperfektissä riippuen aiheesta ja ajankohdasta, jolloin jotain tapahtui tai tapahtuu. Esimerkkejä tästä ovat esimerkiksi pohdinnat siitä mitä oikeasti tapahtuu konfliktissa tai mitä jokin toiminto on.

- 3) *« Hyppönen: niin ehkä se on enemmän sitä meil ei tarkkaa kuvaa ole aina kun sotatila on käynnissä niin siellä on epäselvää ja ei oikein tiedä että mitä todellisuudessa tapahtuu ja mikä on totta ja mikä ei mut kyllä minä olisin odottanut että näin isojen reaali maailman hyökkäyksen aikana nähtäis enemmän kyberhyökkäyksiä... »*
- 4) *« Haastattelija: Perinteiset uutiskuvat kertovat siitä tarinaa jossa käydään maasota merisotaa maailmansota ja ihmisten inhimillinen huono olosuhteet ovat siellä mutta sitten se puoli jota ei nähdä, kybersota. »*
- 5) *« Hyppönen: No ensinnäkin Tämä on rikollista eli tietysti niinku varmaan moni ajattelee että haluais tehdä jotain Ukrainan puolesta jos se nyt sitten pysty tekemään mitään ehkä verkossa voisi en voi suosittelaa kenellekään tämmösen hyökkäyksen osallistumista siinä rikotaan lakeja,... »*

Mennyttä aikamuotoa käytetään silloin kun puhutaan menneestä tapahtumasta, joka mahdollisesti tapahtunut vuosia sitten mutta on esimerkki siitä mitä nykyisyydessä voidaan odottaa.

- 6) « Haastattelija: aikamoista No yks erittäin vaarallinen kohde varsinkin nyt eletään kylmää talviaikaa myös Ukrainassa, on sähköverkko. Ukrainassa 10000000 ihmisiä ja Venäjä on kohdistanut kohdistanut Iskuja nimenomaan näin sähköverkkoihin vuonna 2015 Miten poikkeuksellisen tämmönen hyökkäys on?

Hyppönen: Tää niin kutsuttu brikama batto oblenerko(?) hyökkäys, joka tapahtuu jouluaatonaattona 2015 eli siis keskellä talvea on aika ainutlaatuinen ja tähän samaan verkkoon on hyökätty kaksi kertaa mutta tämä ainoa tapaus missä me tiedetään että valtiollinen hyökkäys on yrittänyt aikaansaada sähkökatkon ja myöskin onnistunut siinä »

Helsingin Sanomien uutiset ovat myös kirjoitettu imperfektissä ja preesensissä ja imperfektissä. Helsingin Sanomien podcastissa puhutaan sekä preesensissä ja imperfektissä aina käsiteltävän aiheen mukaan. Esimerkiksi kun puhutaan siitä, miten ryhmittämä valitsee kohteensa niin silloin kysymyksessä ja vastauksessa puhutaan preesensissä koska kyseessä on pysyvä toiminto, joka jatkuu myös tulevaisuudessa.

- 7) « Tianen: miten nämä päätökset syntyy, pääsit sä siihen yhtään kiinni?

ELO: Joo siellä on äänestyksiä ryhmät äänestää Ketä vastaan hyökätään ja miten hyökätään ja sit on hyvin paljon koordinoidaan keskenään tarkka komentoketju eri organisaatioissa » (Elo, HS, 2022)

Kun puhutaan menneestä tapahtumasta esimerkiksi, vaikka jutun tekemisen aloittamisesta tai jutun tekemisen jälkeen tapahtuvasta pohdinnasta niin silloin puhutaan imperfektissä sillä toimista ei enää jatku.

- 8) « Emil Elo: No se oli aika on pitkä, että et täs ku aloitettiin tekee tätä juttua monta viikkoa sitte melkee heti sesn jälkeen ku Anonymous sitte Twitter tililtä ilmoitettiin tää kyber alkaneeksi niin mä menin eri Telegram ryhmiin ja... » (Elo, HS, 2022)

- 9) « Tianen: kyllä tota kaikki Anonymous kaverit ketä sä jututit niin he jotenkin painokkaasti oli sitä mieltä et he on hyvien puolella pahiksiin vastaan jutut et niin jotenkin paino pahiksia vastaan ja nyt kyseessä on Venäjä... » (Elo, HS, 2022)

Preesens ja imperfekti toistuvat myös Helsingin Sanomien litteroidussa podcastissa. Preesensin ja imperfektin lisäksi tulevaisuuteen viittaava aikamuoto, futuuri, kun puhutaan mahdollisista seuraamuksista, joita voi tulla, kun jää kiinni hakkeroinnista.

10) ”...Mitä seuraamuksia tästä voi tulla niin ei ei tota noin niin sellaista viestiä ei tullu et heitä mitenkään jännittäis et oli aika fundamentalia siitä et tietää mitä tekee mikäli sit tulee joku seuraamusten se tulee jo yksi haastateltava jokaisen jutussakin sano Hän on välitetty sitä vankila joutumista koska tähän kuitenkin rikollista toimintaa Mitä he tekevät, yhteiskunta voisit antaa omat seurauksensa mutta eihän sekkään tuntunut kiinnostavan et sit hän menee vankilaan ja on siellä... » (Elo, HS, 2022)

4.1.4 Tapahtumarakenne, diskurssirakenne, koheesio ja hämmennys

Iltalehden uutisissa mainitut tapahtumat ilmastaan selkeästi ja kaikki uutiset liittyvät tavalla tai toisella Ukrainan tapahtumiin. Ensimmäisenä (helmikuussa 2022) Iltasanomat kuinka Anonymous julisti sodan Venäjää vastaan sen jälkeen, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Uutisessa ovat äänessä Anonymous ja F-Securen tutkimusjohtaja Mikko Hyppönen. Lisäksi uutisoitiin siitä, kuinka Anonymousin liittyminen tähän sotaan on sekoittanut pakkaa, ja siitä miten Anonymous on väittänyt hakkeroineensa venäläisiä tv-kanavia näyttämään siitä, mitä Ukrainassa oikeasti tapahtuu. Tämän jälkeen uutiset keskittyivät Anonymousin saavutuksiin, väitettyihin saavutuksiin sekä ihmisiin, jotka joko kommentoivat tai kielsivät Anonymousin toimien onnistumiset.

Iltasanomien uutiset alkavat siitä uutisesta missä kerrotaan hakkeriryhmittymän aloittavan kybersodan Venäjää vastaan, seuraavaksi uutiset keskittyvät hakkereihin, joita Iltasanomat ovat onnistuneet saamaan yhteyden sekä näiden hakkereiden saavutuksiin. Iltasanomat uutisoivat myös siitä, kuinka Venäjältä on varastettu paljon sähköisessä muodossa olevia tietoja.

iltalehden ja Iltasanomien uutiset etenevät kronologisessa järjestyksessä ja ne on kirjoitettu selkeästi ilman suurempia ja huomattavimpia hyppyjä aiheesta toiseen. Uutisissa ei ole myöskään erikoisanastoa, joka tekisi lukemisen vaikeaksi.

MTV3:n uutisissa keskitytään Anonymousin hyökkäyksiin ja siihen minkälaista tuhoa nämä hyökkäykset ovat saaneet aikaan. Monessa uutisessa on mukana myös Mikko Hyppönen, joka toimii asiantuntijan roolissa näissä uutisissa. Hyppösen kommentteja kuullaan niin videoilla kuin tekstissä. Näissäkin uutisissa kieli on selkeää mutta asiapitoista. Hyppönen ei käytä paljon erikoisanastoa ja ne erikoissanat, joita Hyppönen käyttää hän myös selittää ja selventää. Uutisissa ei selviä mitä konfliktissa tapahtuu, vaan uutisissa lähinnä käydään läpi konfliktin esiin nostamaa tietoturvaa ja hakkereiden yksittäisiä tekemisiä, kuuluivat he ryhmään tai ei.

MTV3: litteroidussa aineistossa puhutaan erilaisista kyberhyökkäyksistä ja siitä että niitä olisi odotettu tapahtuva enemmän konfliktin laajuuden takia. Lisäksi aineistossa tuodaan esiin vanhempia tapauksia 2000-luvun alkupuolelta aina 2017 vuoteen asti. Aineistossa puhutaan ja tuodaan asioita esiin selkokielellä mutta joukossa on myös jonkin verran erikoisanastoa, joka kuuluu kyberalalle. Hämmennystä luo myös se, että edes asiantuntija ei kykene sanomaan tai kertomaan mitä sotarintamalla oikeasti tapahtuu sillä, toiminta tapahtuu verkossa nimimerkkien takana ja lisäksi toiminta ei ole läpivalaistua

11) « Tää niin kutsuttu brikama batto oblenerko(?) hyökkäys,... » (Hyppönen, MTV3, 2022)

12) » Hyppönen: niin ehkä se on enemmän sitä meil ei tarkkaa kuvaa ole aina kun sotatila on käynnissä niin siellä on epäselvää ja ei oikein tiedä että mitä todellisuudessa tapahtuu ja mikä on totta ja mikä ei mut kyllä minä olisin odottanut että näin isojen reaalimaailman hyökkäyksen aikana nähtäis enmmän kyberhyökkäyksiä» (MTV3, 2022)

Helsingin sanomien uutiset eivät keskittyneet paljonkaan Anonymousin tekoihin vaan ne keskittyivät enemmän asiantuntijoiden ja poliitikkojen tekoihin ja sanomisiin. Uutisissa keskitytään esimerkiksi Anonymousin taustaan ja siihen minkälainen ryhmittymä on

itsessään. Uutiset on kirjoitettu kronologisessa järjestyksessä ja selkeästi viitaten niihin tapahtumiin, jotka ovat oleellisia aiheelle. Uutisissa ei ole paljoakaan epäselvyyksiä tai hämmennyttä aiheuttavia kohtia. Sama tapahtuu myös Helsingin Sanomien podcast litteroinnissa, vaikka tekstiksi kirjoitettua puhekieltä on välillä vaikea hahmottaa. Puhe oli jossain kohtaa nopea, sillä tavalla, että edes ensimmäistä kuuntelemalla ei saanut selvää mistä puhuttiin.

4.2 Multimodaalinen kuva-analyysi

Valitsen analyysini kaikista lehdistä yhteensä 7 kuvaa. Koko aineistossa kuvia oli yhteensä 30 kappaletta. Rajasin kuvat seuraavin perustein: kuinka hyvin kuva kuvailee aihetta eli, liittyykö kuva oleellisesti aiheeseen, eli onko kuvassa jotain tunnistettavia elementtejä, jotka liittävät sen oleellisesti tekstiin ja aiheeseen kuten esimerkiksi Guy Fawkes-maski ja tietokone. Muissa valitsemissani kuvissa on uutisen pääaiheeseen liittyvä henkilö tai mielipiteensä antava asiantuntija. Lisäksi kuvien piti olla suomenkielisiä sillä muukin aineistoni, on suomenkielinen. Kuvat, jotka jäivät rajauksen ulkopuolelle, olivat joko twiitteja tai vieraskielisiä kuvia. Muuhun aineistooni ei kuulunut twiitit tai muun kuin suomenkielisiä tekstiä, joten siitä syystä rajasin twiitit ja vieraskieliset kuvat pois. Osassa uutisia myös käytettiin samoja kuvia kuin muissa valitsemissani uutisissa, joten tämäkin toimi rajoittavana tekijänä, kun valitsin kuvia. Valitsin Helsingin Sanomista 2 kuvaa, Iltasanomista 3 kuvaa ja Iltalehdestä 2 kuvaa.

Anonymousin käyttämät maskit ovat tuttuja elokuvasta V niin kuin verikosto (V for Vendetta, 2005, ohjannut James McTeigue) (V niin kuin verikosto, 2005), ja tunnetaan nimellä Guy Fawkes-maski (kuva 1). Maskin pohja on valkoinen ja siihen on maalattu musta pujoparta sekä mustat kulmakarvat. Maskin ilmeenä on hymy ja nostetut kulmakarvat. Nickelsburgin (2015) mukaan Anonymous popularisoi maskit vuonna 2008 kun heidän kohteenaan oli skientologiaa harjoittava kirkko. He tarvitsivat keinon pitää henkilöllisyytensä salassa tullessaan niin sanotusti ensi kertaa julkisuuteen. Anonymous ei ole koskaan varmistanut, että elokuva olisi mitenkään vaikuttanut maskin valintaan mutta

Nickelsburg pitää mahdollisena, että elokuvan kohtaus, jossa ihmiset marssivat kadulla maskeissaan voisi olla maskien käytön lähtökohtana (Nickelsburg, 2015).

Elokuvassa antagonisti, eli niin kutsuttu pahis tai roisto, yleisesti yhteiskuntaa ja sen normeja vastaan oleva henkilö korosti sitä, että hän voi olla kuka tahansa tavallisista kansalaisista. Hän ei ole mitenkään erilainen kuin muutkaan ihmiset, mutta hän ei halunnut vain katsoa tyrannian jatkumista, vaan hän halusi tehdä asialle jotain. Spekulaationa tämä voi myös olla osa Anonymousin ideologiaa maskin takana. Nykyään maski on symboli niille, jotka näkevät ympärillään tyranniaa. (Nickelsburg, 2015)

Kuva 1 Guy Fawkes maski (Google)

Elokuva itsessään pohjautuu tosi tapahtumiin, sillä vuonna 1605 Guy Fawkes ja ryhmä radikaaleja englantilaisia katolilaisia yrittivät murhata Kuningas James I:n räjäyttämällä parlamentin ylähuoneen. He epäonnistuivat, heidät otettiin kiinni ja teloitettiin. Nykyään tammikuun 5. päivänä muistetaan epäonnistunutta salamurhaa 400 vuoden takaa. Sitä juhlitaan hahmojen polttamisella, kokkojen sytyttämisellä sekä ilotulitteiden ampumisella. (Greenspan, 2021)

4.2.1 Elottomat osallistujat ja attribuutit

Iltalehden kuvissa (kuvat 2 ja 3) suurimmat erottuvat piirteet ovat kuvissa esiintyvät henkilöt, maski joko ilmeellä tai ilman sekä maan tai maiden liput. Maat, joiden liput näkyvät kuvissa ovat Ukraina ja Venäjä, konfliktin kaksi suurinta osapuolta. Liput eivät ole lipputangossa liehumassa vaan ne näyttävät kiviseinään tai suureen paperiin maalatuilta. Kuvassa kahdeksan henkilö on sijoitettu lippujen väliin ikään kuin esteeksi kahden maan välille. Molemmat henkilöt kuvissa ovat pukeutuneet mustaan, joka näyttää olevan yksi pääväri kaikissa kuvissa.

Kuva 2 Iltalehti (10.3.2023): ADOBE STOCK/AOP

DIGI & TEKNIikka | DIGIuUTISET

Venäjän lähetystö julkaisi pahaenteisen viestin Suomen venäläisille – nyt peliin puuttui Anonymous

Venäjän Suomen-suurlähetystö kehotti eilen ilmiantamaan venäläisiin tai venäjänkielisiin kohdistuvaa syrjintää Suomessa.

Anonymous-hakkeriryhmä on väittänyt hakkeroineensa lukuisia eri kohteita Venäjällä.
AOP

 Anni Tuominen
anni.tuominen@iltalehti.fi
Torstai 17.3.2022 klo 8:27

Hakkeriryhmä Anonymosiin yhdistetty, lähes 300 000 ihmisen seuraama Twitter-tili kehottaa tukkimaan roskaposteilla Venäjän Suomen suurlähetystön

Kuva 3 Iltalehti 10.3.2023 (Kuva: AOP)

Helsingin Sanomien kuvissa ensinäkemältä näkyy henkilö tai henkilöitä. Henkilöt ovat miehiä. Kahdessa kuvassa näkyy kasvot ja osa ylävartaloa. Kolmannessa kuvassa on monta hahmoa kasvot pois päin käännettynä. Kaikissa kuvissa henkilöt ovat pukeutuneet mustaan. Kahdessa kuvassa henkilöt näyttävät seisovan ja yhdessä kuvassa henkilö istuu.

Helsingin Sanomien kuvissa (kuvat 4 ja 5) on molemmissa yksi henkilö, joilla on päällään musta vaate, jossa on joko tekstiä tai ei. Henkilöt ovat molemmat huoneessa ruutujen edessä joko kasvot ruutuun päin tai pois päin ruudusta. Molemmat henkilöt myös tekevät

jotain, he joko puhuvat mikrofoniin tai tekevät tietokoneella jotain. Molempien henkilöiden teot liittyvät tekniseen osaamiseen.

Kuva 4 Helsingin Sanomat 10.3.2023 (Kuva: Mika Ranta/HS)

Ukrainan digiministeri Myhailo Fedorov johtaa Ukrainan digitaalista puolustusta sosiaalisen median kautta ja toimii kuin startup-johtaja.

TILAAJILLE

Ukrainan digiministeri Myhailo Fedorov, 31, on kehittänyt uuden tavan käydä sotaa verkossa. KUVA: YEVHEN KOTENKO

[Elina Lappalainen HS](#)

21.3. 7:00

”**VENÄJÄN** johtajuus on jäänyt 1900-luvulle. He eivät ole ymmärtäneet, että hallitusten täytyy muuttua yhä enemmän teknologiayritysten kaltaisiksi. Ei olla kankea tankki”, Ukrainan digiministeri [Myhailo Fedorov](#) sanoi [Time-lehden haastattelussa](#).

Venäjä hyökättyä Ukrainaan helmikuun lopussa, Ukrainan presidentti [Volodymyr Zelenskyi](#) on noussut moraaliseksi johtajaksi rohkeudellaan. Työkaluna hänellä on ollut muun muassa sosiaalisessa mediassa julkaisemansa videot.

Kuva 5 Helsingin Sanomat 10.3.2023 (Kuva: Yehen Kotenko)

Iltasanomien kaikissa valitsemissani kuvissa näkyy tietokoneen ruutu ja Venäjän lippu. Kuvassa 6 näkyy sinistä koodia kuvan etualalla mutta koodin takana näkyy tietokone, jonka ruudulla on Venäjän lippu sekä käsi, joka näyttää lähestyvän tietokoneen näpäämistöä. Kuvassa 7 on etualalla tietokone, jonka ruudulla on Venäjän lippu ja tietokoneen takana on vihreää koodia. Taustalla oleva koodi näyttää jokin verran verholta. Muuten kuva on musta.

TIETOTURVA

Hakkerikollektiivi julistaa ”kyber-sodan” Venäjää vastaan

Utissivusto RT sekä joukko Venäjän hallinnon verkkosivuja olivat Anonymous-kollektiivin ensimmäiset iskukohteet.

[JAA](#)

Hakkerikollektiivi Anonymous on julistanut ”kybersodan” Venäjää vastaan tukeakseen Ukrainaa.
KUVA: JAKUB PORZYCKI / ZUMA

Tatu Partanen
25.2.2022 14:54

HAKKERIKOLLEKTIIVI Anonymous kertoo Twitterissä aloittaneensa

Kuva 6 Iltasanomat 10.3.2023 (Kuva: Jakub Porzyoki/Zuma)

Kremlin verkkosivut pimeinä jo kolmatta päivää – Anonymous väittää olevansa kyberhyökkäyksen takana

Useat Venäjän valtion verkkosivut ovat yhä lauantaina kaatuneina.

➔ JAA

KUVA: KACPER PEMPEL / REUTERS

Sara Sairanen
26.2.2022 21:00

Kuva 7 Iltasanomat 10.3.2023 (Kuva: Kacper Pempel/Reuters)

Kaikkia kuvia yhdistäviä tekijöitä ovat Guy Fawkes -maski, maan tai maiden liput ja jokin tietokoneeseen liittyvä asia oli se sitten henkilö, joka esittää hakkeria tai on joku tunnettu henkilö tai alan asiantuntija., tietokone tai jonkin väristä koodia eri tavoilla muotoiltuna ja esitettynä.

4.2.2 Prosessit ja asemointi

Valitsemisani kuvissa ei ole montakaan konkreettista tekoa eli aineellista prosessia. Kuvissa kolme ja neljä sekä kuvassa kahdeksan, kuvissa olevat henkilöt tekevät jotain tiettyä asiaa. Kuvassa kolme henkilö istuu tietokoneen ääressä tekemässä jotain koodiin tai tietoturvaan liittyvää tietokoneella. Kuvassa neljä henkilö puhuu oletettavasti yleisön edessä. Kuvassa kahdeksan henkilö pitää maskia kädessä. Kuvissa kolme ja neljä olevat teot vaikuttavat todellisuuteen, sillä tieturvan parantaminen auttaa suojaamaan tietokoneella olevat tiedostot haittaohjelmilta ja hakkereilta. Suojaaminen auttaa siinä, että tiedot eivät päädy väärin käsiin ja siten aiheuta ongelmia. Tämä toiminta vaikuttaa suoraan monen ihmisen todellisuuteen. Kuvassa neljä oleva henkilö puhuu oletettavasti yleisölle, jolloin hän jakaa tietoa eteenpäin, joka voi mahdollisesti auttaa kuuntelijoita.

Kuvassa kahdeksan henkilö pitää maskia ojennetussa kädessään siten että maski kuitenkin peittää henkilön kasvot. Tämä auttaa siinä, että henkilöä ei voida tunnistaa. Kuvassa henkilö esittää Anonymousin hakkeria, joka on liittynyt konfliktiin kolmanneksi osapuoleksi Ukrainan puolelle.

Kaikki valitsemani kuvat ovat otettu silmien tasolla olevasta perspektiivistä tai hieman yläkulmasta henkilöön tai esineeseen katsottuna. Kulma ei ole kuitenkaan suuri tai huomattava ja etäisyys ei ole myöskään huomattava. Kuvissa kolme ja neljä kuvat ovat otettu läheltä ja tuntuvat intiimeiltä. Tämä viittaa siihen, että kuvaaja ja kuvattu joko tuntevat ennestään tai he eivät tunne ennestään mutta tuntevat luontevalta toistensa seurassa.

Kuvassa kaksi on yksi Guy Fawkes-maskia pitävä henkilö, joka on sijoitettu Ukrainan lipun eteen aseiden viereen, jotka on myös sijoitettu lippuun. Henkilö ei ole sijoitettu lippuun kiinni vaan henkilön ja lipun välillä on pieni etäisyys henkilön varjosta päätellen. Henkilöstä näkyy vain kaula ja pää, joista molemmat on peitetty mustalla hupparilla ja maskilla. Henkilön asettaminen lipun eteen tuo mieleen vartijan, jonka ohi pitää päästä päästäkseen käsiksi sen takana odottavaan kohteeseen eli Ukrainaan. Tämä luo sellaisen

mielikuvan, että kuvan esittämä henkilö on Ukrainan puolella ja maskin ilme näyttää pilkkaavan sitä tahoa, joka haluaa tehdä jotain henkilön vartioimalle taholle.

Kuva kolme on otettu arkisessa ympäristössä, esimerkiksi kuvassa olevan henkilön kotoa. Kuvaaja on siis päästetty kuvatun henkilön kotiin tai muuhun henkilökohtaiseen paikkaan. Tämä viittaa siihen, että kuvattu ja kuvaaja eivät ole keskenään tuntemattomia. Valaistus kuvassa tulee ikkunasta tulevasta luonnon valosta.

Kuvassa neljä oleva henkilö on julkisessa tilassa puhumassa yleisölle. Tila itsessään ei näytä kovinkaan suurelta, jos katsoo taustalla näkyviä puitteita. Tila tuo mieleen luokkahuoneen tai työpaikan kokoushuoneen. Lisäksi henkilön katse on suoraan eteenpäin, jolloin voidaan olettaa, että mahdolliset istumapaikat ovat sijoitettu kaikki samalle tasolle, eivätkä ole sijoitettu suuren auditorion tapaisesti. Valo kuvassa tulee kattolampuista.

Kuvissa 5–7 ainoa valo tulee tietokoneen näytöltä, jossa näkyy Venäjän lippu. Lisäksi kuvissa on koodia ja ainakin kuvassa seitsemän se näyttää toimivan yhtenä valon lähteenä. Kuvassa viisi on Guy Fawkes-maski, joka on puoliksi käännetty tietokoneen ruutua päin. Maskin ilmeen vuoksi, näyttäisi siltä, kuinka maski nauraisi tai virnistäisi ruudulla näkyvälle Venäjän lipulle, joka tässä tapauksessa symboloi Venäjää.

Kuvassa kahdeksan oleva henkilö on sijoitettu kahden maan lippujen välille ikään kuin esteeksi. Toinen maan lipusta kuuluu Venäjälle ja toinen kuuluu Ukrainalle. Henkilö, joka on näiden kahden lipun välissä pitää kädessään valkoista maskia. Vaikka maski ei ole Guy Fawkes-maski, sen helposti yhdistää Anonymosiin, sillä uutinen itsessään käsittelee kyseistä ryhmittymää.

4.2.3 Modaliteetti ja retoriset hahmot

Kaikissa kuvissa yleisesti valotus on melko tumma tai olematon, vain kuvissa kolme ja neljä valotus on kirkkaampi, sillä ne on otettu joko henkilön kotoa tai paikassa, jossa näyttäisi olevan tilaisuus käynnissä. Kuvassa kolme valotus tulee luonnon valosta, vaikka on epäselvää, onko kyseessä suora auringon valo vai vain normaali ulkoilman valo. Kuvassa neljä valosuus tulee keinotekoisesti lamppuja käyttämällä.

Muissa kuvissa valotus näyttää olevan keinotekoisesti luotu tai kuvien käsittely ohjelmalla muokattu. Kuvissa, joissa kannettava tietokone on ainoa valon lähde, on vaikea sanoa, onko kuva otettu tuollaisessa ympäristössä vai onko se jälkikäteen muokattu. Näissä kuvissa se, että kannettava tietokone antaa melkein ainoan ja joissakin kuvissa kirkkaimman valolähteen luo sen, että katsojan katse kiinnittyy näyttöön ja vasta sen jälkeen muihin kuvissa näkyviin asioihin ja objekteihin.

Kuvissa oleva tummuus tai pimeys viittaa mahdollisesti siihen, kuinka Anonymousin jäsenet ja muutkin hakkerit niin yksilöt kuin yhteisöt toimivat verkon takana pois valokehlasta, niin sanotusti yhteiskunnan pimeällä ja laittomalla puolella.

Kuvissa 2, 5 ja 8 on edustettuina V niin kuin verikostosta tuttu maski, jonka Anonymous on ottanut omakseen. Niin elokuvassa kuin Anonymousin ideologiassa, maskit edustavat anonyymina pysymistä ja molemmissa korostetaan sitä, että he voivat edustaa ketä tahansa ja mitä kansanryhmää tahansa, joka on päättänyt nousta näkemiään ja kokemiaan yhteiskunnallisia epäoikeudenmukaisuuksia vastaan.

Kuvissa melkein kenelläkään henkilöistä ei näy kasvoja tai muutakaan tunnistettavaa piirrettä. Tämä viittaa Anonymousin tuntemattomuuteen ja kasvottomuuteen. Ainoa henkilö, jolla näkyy kasvot ja henkilö, joka saa varman identiteetin on Benjamin Särkkä, jota haastateltiin Emil Elon (2022) uutisessa. Kaikissa uutisissa kuitenkin jollain tavalla korostettiin niin kuvien kuin tekstinkin avulla, kuinka Anonymous toimii nimettömänä ja jonkin

verran abstraktina toimijana tässä sodassa. Sanon abstraktina toimijana, sillä Anonymousilla ei ole tarkkaa muotoa tai ryhmää, jonka voisi sanoa olevan se oikea `Anonymous`. Tämä tuotiin myös esiin uutisissa, kun kirjoitettiin siitä, kuinka muutkin hakkerit, eivät välttämättä Anonymousin hakkerit ottavat kunniaa Anonymousin teoista ja siten vievät valokeilaa pois Anonymousista, mikä haastattelujen mukaan on hyvä asia.

4.2.4 Kerronta, intertekstuaalisuus ja multimodaalisuus

Uutisten kuvat sisältävät uutisten tekstiin viittaavia objekteja, maskeja, tietokoneita, asiantuntijoita, Venäjän ja Ukrainan liput, koodin pätkiä sekä puheeksi nousseen poliitikon Myhailo Fedorovin kuvan, joka on ollut otsikoissa toimintansa ja saavutustensa vuoksi. Fedorovin on uutisoitu kasanneen Ukrainalle oman IT-armeijan, joka toimii Telegram kautta, lisäksi hän on vedonnut suuriin teknologia yrityksiin sosiaalisen media kautta saadaakseen Ukrainalle lisää laitteita kybersodan käyntiä varten.

Kaikki uutiset on myös kerrottu kiinnostavalla tavalla, tavalla, jossa käytetään esimerkeinä ja taustaa antavia esimerkkejä menneisyydestä sekä kiinnostavia faktoja tai mielipiteitä jonkin onnistumisesta ja osapuolten kyvykkyydestä tiettyyn toimintaan. Uutisiin lisätyt kuvat antavat tälle kerronta tavalle oman lisäyksen, jonka avulla uutisesta tulee vielä kiinnostavampi. Tästä hyviä esimerkkejä ovat kuvat neljä, viisi ja seitsemän. Kuvassa neljä on heti aluksi kuva henkilöstä, joka on uutisen päähenkilölle antaa kasvot, joka kertoo lukijalle tarkemmin, että uutisessa kirjoitettu henkilö näyttää tältä. Kuva antaa siis kasvot tekijälle ja siten tekee jutusta kiinnostavamman.

Kuvan viisi uutisessa kirjoitetaan siitä, kuinka Venäjää hakkeroidaan nyt enemmän kuin ihmiset uskovat. Kuvassa on Guy Fawkes-maski, joka edustaa hakkereita, tällä kertaa yleisellä tasolla. Maskin kasvot ovat kohti tietokoneen näyttöä, jossa näkyy Venäjän lippu. Tämä kuva siis edustaa sitä kuinka tuntemattomat ihmiset hakkerivat Venäjään sen hyökättyä Ukrainaan vuoden 2022 helmikuussa.

Kuvassa kuusi näkyy, kuinka yksi käsi lähestyy tietokoneen näppäimistöä, kun ruudulla näkyy Venäjän lippu. uutisen aiheena on se, kuinka Anonymous julisti sodan Venäjää vastaan sen jälkeen, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Kuvassa käsi ei ole vielä näppäimistöllä vaan se vasta lähestyy näppäimistöä valmiina aloittamaan sodan Venäjää vastaan. Kuva on muuten musta ja pimeä mikä viittaa tuntemattomana ja piilossa toimimiseen.

Utisten kuvissa on viitteitä siihen, kuinka Venäjä hyökkäsi Ukrainaan ja sai aikaan maailmalaajuisen reaktion. Yksi taho niistä, jotka reagoivat oli hakkeriryhmittymä Anonymous. Samana päivänä, kun Anonymous ilmoitti hyökkäävänsä Venäjää vastaan kybersodan keinoin siitä, uutisoitiin maailmalla laajasti ja usein eri artikkeleihin ja asiantuntija lausunnoihin sekä erilaisilla kirjoituksilla, jotka tulivat eri tahoilta niin yrityksiltä kuin muillakin asiantuntijalta.

Kuvissa viitataan pääasiassa neljään eri tahoon: Ukrainaa, Venäjään, Anonymosiin ja asiantuntijoihin. Ukrainan tullessa esiin tekstissä, viitataan aiheeseen mukaan, joko Ukrainan toimiin tai saavutuksiin tämän konfliktin aikana tai siihen mitä on saavuttanut pitkän ajan kuluessa. Nämä toimet ja saavutukset ovat melko hyvin tunnettuja ja uutisoituja eri puolilla maailmaa. Hyvänä esimerkkinä ovat uutiset Ukrainan digiministerin luomasta IT-armeijasta, joka koostuu ympäri maailmaa osallistuvista hakkereista. Kuvat kertovat myös tästä sillä kuvissa esiintyy joko Ukrainan lippu, johon on lisätty aseita tai se on vastakkain Venäjän lipun kanssa.

Venäjistä uutisoidessa uutisoidaan usein sen suorittamista ihmisoikeusloukkauksista, joita on tullut ilmi, kun sen valtaamia alueita on vallattu takaisin ja tutkittu joko Ukrainan tai kansainvälisten tahojen toimesta. Kuvissa Venäjää edustava Venäjän lippu on esitetty toisena osapuolena, jota vastaan tulee käydä joko Ukrainan toimesta tai tässä tapauksessa Anonymousin toimesta. Venäjän lippu on kuvattu siis kohteena, joka tulee voittamaan. Kuvissa lippu on asetettu joko Ukrainan lippua vastakkain tai tietokoneen näytöllä joko koodin taakse, alle tai maskia vastapäätä (Kuvat 5,6 ja 7).

Kaikki kuvat paitsi kuvat kaksi ja kolme ovat uutisten kuvituskuvia eli ensimmäisiä kuvia pääotsikon ja ingressin jälkeen. Kuvat kaksi ja kolme ovat kuvia Helsingin sanomien maksullista uutista, jossa käydään läpi Anonymousta, sen osaa tässä konfliktissa, sekä ryhmittymän ideologiaa, jonka perusteella he toimivat. Uutisessa kerrotaan myös asiantuntijoiden näkemyksiä ja mielipiteitä tästä käänteestä Ukrainan konfliktissa. Kuvat löytyvät tekstien välistä sijoiteltuna siten että ne kuuluvat osaksi tekstiä.

Kuvat eivät itsessään esittele tekstiä vaan se täydentää niitä uutisia joihin kuvat on liitetty. Kuvat auttavat hahmottamaan millaisesta vastakkainasettelusta on tässä konfliktissa kyse yhdessä tekstin avulla. Kuvissa ei ole paljonkaan poikkeuksia tai lisättyä tietoa paitsi konfliktin osapuolten suhteista toisiinsa. Tämä tapa lisää tekstissä esitettyjen argumenttien vakuuttavuutta, esimerkiksi kun uutisen otsikko on *”hakkerikollektiivi julistaa ”kybersodan” Venäjää vastaan”* ja kuvassa näkyy tietokone, jonka ruudulla on Venäjän lippu ja käsi lähestymässä tämän tietokoneen näppäimistöä, tulee sellainen vaikutelma, että nyt kyseinen kybersota Venäjää vastaan alkaa. Kuva tulee heti pääotsikon ja ingressin jälkeen, joten lukijalle jää vahvemmin mieleen uutisen aihe.

5 Päätäntö

Tämän tutkielman tavoitteena oli selvittää, miten Anonymous ja sen toimet Venäjää vastaan esitetään mediassa. Tutkimuskysymykset, joilla selvitin tätä asiaa, ovat:

1. Miten eri journalistisissa kirjoituksissa rakennetaan Anonymousia diskursiivisuuden kautta?
2. Minkälaisten kuvien kautta uutisia rakennetaan ja visualisoidaan?

Näihin tavoiteisiin pääsin diskurssianalyysin sekä sovelletun multimodaalisen diskurssianalyysin avulla. Analysoin uutisten tekstit ja litteroidun aineiston diskurssianalyysillä, ja kuvat analysoin multimodaalisella diskurssianalyysillä. Aineistossani oli yhteensä 23 uutista, 3 videon litterointia ja 6 kuvaa.

Uutisissa käydään läpi, kuinka Anonymousin kaltaiset ryhmittymät voivat vaikuttaa konfliktiin monin eri tavoin suurenkin etäisyyden päästä. Tällaiset ryhmittymät voidaan ja myös nähdään niin uhkana kuin mahdollisuutena. Uutisissa olevat kuvat antavat visuaalisen ilmeen ja auttavat lukijoita yhdistämään eri toimijat toisiinsa. Kuvissa ei ole paljontakaan uutta tietoa vaan niiden tehtävä tässä tapauksessa on visualisoida uutinen lukijalle.

Litteroitujen videoiden sisältö keskittyy lähinnä verkkohyökkäyksiin, niiden tekijöihin, jotka ovat tässä kontekstissa suurimmaksi osaksi eri valtioita. Lisäksi eri verkossa olevat riskit ja vaarat tuodaan esiin sekä Ukrainan konfliktiin liittyvää toimintaa, joka tapahtuu verkossa. Litteroidut videot antavat lisää kontekstia, joka auttaa ymmärtämään uutisen aiheen suuremmissa mittakaavassa selkeämmin.

Saamani tulokset antavat uutta tietoa siitä, miten Anonymousin kaltaiset toimijat nähdään mediassa sekä miten näistä samoista toimijoista esitetään riippuen siitä, onko äännessä asiantuntija vai uutistoimittaja, jolla ei ole alan syvintä tuntemusta.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että hakkeriryhmittymistä puhuttaessa nostetaan esiin ensimmäisenä ja suurimpana tekijänä ja huomiona hakkeroinnin ja hakkerien luoma uhka niin julkisille kuin yksityisillekin toimijoille. Tässä kontekstissa ja aineistossa nostetaan uhkien jälkeen esiin myös mahdollisuudet, jotka nousivat sen jälkeen, kun Anonymous ilmoitti hyökkäävänsä Venäjää vastaan. Tämä toistui niin uutisten teksteissä kuin litteroidussa aineistossa ja kuvissa. Anonymousista rakennetaan siis modernia Robin Hoodia joka toimii lain ulkopuolella sorrettujen hyväksi. Jousen ja nuolen sijaan he käyttävät tietokoneita ja eri ohjelmia.

Tutkimuksen rajoitteena oli tutkimusmenetelmä, jonka pohjalta ei voi saada niin sanottuja absoluuttisia totuuksia, vaan tutkimusmenetelmässä otetaan huomioon tutkijan oma näkemys ja suhde asiaan, tulokset voidaan siis kyseenalaistaa toisen tutkijan toimesta. Lisäksi aineisto kattoi vain suomenkielisen median eikä ottanut huomioon ulkomaisia medioita, joissa myös uutisoidaan aiheesta. Lisäksi lehtien määrä oli rajattu vain neljään.

Muita mahdollisia tutkimuksia samasta aiheesta tulevaisuudessa voisi olla esimerkiksi kehystutkimus laajemmasta aineistosta tai haastattelututkimus ihmisten omasta internetikäyttäytymisestä ja tietoturvasta sekä sen ylläpitämisestä.

Lähteet

- Almamedia, Iltalehti (2022): Iltalehti Saatavilla: <https://www.almamedia.fi/mainostajat/mediat-ja-palvelut/valtakunnalliset/iltalehti/> [Haettu 10.5.2022]
- Amenta, Edwin; Elliot, Thomas Alan; Shortt, Nicole; Tierney, Amber Celina; Türkoğlu, Didem; Vann Jr., Burrell (2016): From bias to coverage: What explains how news organizations treat social movements Saatavilla: <https://par.nsf.gov/servlets/purl/10151937> [s. 2-3] [Haettu 6.5.2022]
- Ampuja, Marko, Koivisto, Juha & Väliverronen, Esa (2014): Medioituminen: iskusana, analyttinen työkalu vai uusi paradigma? Saatavilla: <https://journal.fi/mediaviestinta/article/view/62864/24408> [s. 24–25] [Haettu 3.10.2022]
- Asmolv, Gregory (2021): From sofa to frontline: The digital mediation and domestication of warfare Saatavilla: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1750635221989568> [s. 342–343] [Haettu 16.3.2022]
- BBC (2012): Uganda prime minister hacked `over gay rights` Saatavilla: <https://www.bbc.com/news/world-africa-19281664> [Haettu 15.3.2022]
- Bell, Allan & Garrett, Peter (1998): Approaches to media discourse Blackwell Publishers [s. 64, 65]
- Bos, Linda, De Vreese, Claes H. & Hamelaers, Michael (2017): The appeal of media populism. the media preferences of citizens with populist attitudes [s. 485] [Haettu 11.5.2023]
- Caldwell, Tracey (2011): Ethical hackers: putting on the white hat Saatavilla: <http://jeffh.pbworks.com/w/file/attach/93696356/Ethical%20Hackers-%20Putting%20on%20the%20white%20hat.pdf> [PDF] [s. 10–13] [Haettu 29.4.2022]
- Castells, Manuel (edit.) (2004): The Network Society A Cross-cultural Perspective Saatavilla: <https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/8055465/20100512150452580-with-cover-page-v2.pdf?Expires=1663248031&Signature=HAYJCg~fdnumDW~sdOmdgmeZbvTP942LP-Ekh1oHbwYhrIL6rwg~FtrG-DRJfc9hInOLEBH4n0ioejb8II7XEC5K8IcWRFh285jxcg7UuPNRxpG46AG-WNO45ucRcofFrpLuuTj5BDvUhf9qzzkWWfhXo1bZ80I3~zqjLijYCuGP-PONI->

~XBfq~yvdiI946gOTYu4RGruP-
 grvwa4I02OZKB7Hc0wx5JI2zU0QABHKTnNOAhyTsFg7KJPWjYZvfkqGndP4xHR~D
 aINR452uLqG-ruOCi-
 aJE8zTaJq~O~wyfs2ixZQK1sSLQJCJ4Fj0Q7a3m3OOR6QjQQUOzgoHdYH4g__&Ke
 y-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA#page=440 [PDF] [s. 423-425] [Haettu
 15.9.2022]

Chester, Graeme & Welsh, Ian (2010): Social Movements Saatavilla: <https://ebookcentral-proquest-com.proxy.uwasa.fi/lib/tritonia-ebooks/detail.action?docID=592957> [s. 1-2] [Rajattu Pääsy] [Haettu 18.4.2022]

Coffin, Caroline, Lillis, Theresa & O'Halloran, Keiran (2010): Applied Linguistic Methods A Reader. The Open University. Routledge Taylor & Francis Group London and New York [s. 95, 101–110] [Haettu 11.5.2023]

De Rycker, Antoon & Mohd Don, Zuraidah (edit.) (2013): Discourse and crisis Critical perspectives 52. volume John Benjamin Publishing company [s. 3] [Haettu 6.4.2023]

Dobusch, Leonard & Schoeneborn, Dennis (2015): Fluidity, Identity and Organizationality: The Communicative constitution of Anonymous Saatavilla: http://www.dobusch.net/pub/uni/Dobusch-Schoeneborn%282015%29Fluidity-Identity-and%20Organizationality_Anonymous-JMS.pdf [PDF] [s. 1005–1007, 1027–1031] [Haettu 2.5.2022]

EU:n virallinen verkkosivusto (2022): EU:n solidaarinen tuki Ukrainalle Saatavilla: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine_fi#eu-toimii-yhtenisen-rintamana-venjn-hykty-ukrainaan [Haettu 16.3.2022]

EU:n virallinen verkkosivusto (2022): Puheenjohtaja von der Leyenin lausunto lehdistölle Venäjän Ukrainaan kohdistamasta hyökkäyksestä Saatavilla: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/STATEMENT_22_1322 [Haettu 20.4.2022]

Ermoshina, Ksenia; Loveluck, Benjamin & Musiani, Francesca (2021): A market of black boxes: The political economy of Internet surveillance and censorship in Russia,

- Journal of Information Technology & Politics, DOI: 10.1080/19331681.2021.1905972 [s. 2] [Haettu 6.4.2023]
- Finlex (2022): Rikoslaki Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=tietokone%2A> [Haettu 21.4.2022]
- Goerzen, Matthew & Matthews, Jeanna (2019): Black hat trolling, white hat trolling and hacking the attention landscape Saatavilla: <https://lin-web.clarkson.edu/~jmatthew/publications/FATES-matthews-goerzen-camera-ready.pdf> [s. 1, 5] [Haettu 16.3.2022]
- Goode, Luke (2015): Anonymous and the political Ethos of Hactivism Saatavilla: https://researchspace.auckland.ac.nz/bitstream/handle/2292/47955/Anonymous_and_the_Ethos_of_Hactivism%20%281%29.pdf?sequence=9&isAllowed=y [s. 1–2] [PDF] [Haettu 9.9.2022]
- George, Jordana & Leider E. Dorothy (2019): https://www.researchgate.net/publication/332738189_From_Clicktivism_to_Hactivism_Understanding_Digital_Activism?enrichId=rgreq-60ba200449f4d2be73ca7901f01188a0-XXX&enrichSource=Y292ZXJQYWdIOzMzMjc2ODE4OTtBUzo3NTMwNzE2NzYyMDcxMD-hAMTU1NjU1NzY4NzYxMg%3D%3D&el=1_x_2&_esc=publicationCoverPdf [s. 16] (PDF) [Haettu 4.4.2022]
- Greenspan, Jesse (2021): Guy Fawkes Day: A brief history Saatavilla: <https://www.history.com/news/guy-fawkes-day-a-brief-history>
- Hodges, Adam & Nilep, Chad (edit.) (2007): Discourse, war, and terrorism. John Benjamin Publishing Company [s. 2, 92] [Haettu 6.4.2023]
- Hoskins, Andrew & O’Loughlin, Ben (2010): War and Media saatavilla: https://books.google.fi/books?hl=fi&lr=&id=qGHJd-GrK7r4C&oi=fnd&pg=PR1&dq=media+and+war&ots=RThUJ8X7zT&sig=wQ4FTWZJnPcE-GRtUg92e3pLTlg&redir_esc=y#v=onepage&q=if%20we%20probe%20&f=false Polity Press [s. 5–7] [Haettu 6.4.2023]

- HS periaatelinja (2020): Helsingin Sanomien periaatelinja Saatavilla: <https://www.hs.fi/info/art-2000006390609.html> [Haettu 10.5.2022]
- Pietarinen, Harri (2021): Kansallinen mediatutkimus: Helsingin Sanomat tavoittaa viikossa lähes kaksi miljoonaa suomalaista Saatavilla: <https://www.hs.fi/talous/art-2000008328379.html> [Haettu 10.5.2022]
- Iltalehden työryhmä (2022): Iltalehti seuraa Ukrainan sodan tapahtumia hetki hetkeltä Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/fac86480-df24-41b8-be6c-6ab6ff6476e4> [Haettu 14.3.2022]
- Iltalehti, Kemppe Janiko (2022): <https://www.iltalehti.fi/kirjoittajat/Janiko%20Kemppe> [Haettu 4.5.2022]
- Janicke, Helge Jones, Kevin & Robinson, Michael (2014): Cyberwarfare: issues and challenges Saatavilla: https://www.tech.dmu.ac.uk/~rgs/ACECSR_publications/HelgeJanicke.pdf [s. 70, 75] [Haettu 21.4.2022]
- Johnstone, Barbara (2008): Discourse analysis 2. edition Blackwell Publishing [s. 53] [Haettu 3.10.2022]
- Jordan, Tim & Taylor A. Paul (2004): Hacktivism and cyberwars Rebels with a cause? Saatavilla: <https://www.thing.net/~rdom/ucsd/3somesPlus/hacktivismcyberwars.pdf> [PDF] [s. 5–6] [Haettu 4.4.2022]
- Kempf, Wilhelm & Luostarinen, Heikki (2002): Journalism and the new world order Studying war and the media Vol. 2 Nordicom, Göteborg University [s. 40] [Haettu 4.4.2022]
- Kielitoimiston sanakirja (2021): kriisi, Saatavilla: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/kriisi> [Haettu 24.10.2022]
- Krepinevich, Andrew F. (2012): Cyberwarfare: A “nuclear option”? Saatavilla: https://csbaonline.org/uploads/documents/CSBA_e-reader_CyberWarfare.pdf [PDF] [s. i, ii] [Haettu 21.4.2022]
- Levine, Philip & Scollon, Ron (edit.) (2004): Discourse and technology multimodal discourse analysis. Georgetown University Press Washington, D.C [s. 101] [Haettu 4.4.2023]

- Liebowitz, Matt (2012): Anonymous attacks suspected pedophiles again Saatavilla: <https://www.nbcnews.com/id/wbna47435855> [Haettu 15.3.2022]
- Lindsay, Jon R. (2013): Stuxnet and the limits of cyber warfare Saatavilla: http://erikgartzke.com/assets/lindsay2013_stuxnet.pdf [s. 6–7] [Haettu 10.5.2022]
- Lindeman, Tracey (2022): Foreign money funding `extremism` in Canada, says hacker Saatavilla: <https://www.theguardian.com/world/2022/feb/14/foreign-money-funding-extremism-in-canada-says-hacker> [Haettu 15.3.2022]
- Marxist (n.d.): Encyclopedia of Marxism: Glossary of terms; Ideology Saatavilla: <https://www.marxists.org/glossary/terms/i/d.htm#ideology> [Haettu 5.5.2023]
- Mehiläinen (n.d.): Kriisi Saatavilla: <https://www.mehilainen.fi/mielenterveys/kriisi> [Haettu 3.10.2022]
- Meyer, Michael & Wodak, Ruth (2016): Methods of Critical discourse studies 3rd edition Sage Publications Ltd [s. 87, 119] [Haettu 2.8.2022]
- Mielenterveys Seurat (n.d.): Tietoa kriiseistä Saatavilla: <https://www.mielenterveysseurat.fi/turku/materiaalit/tietoa-kriiseista/> [Haettu 3.10.2022]
- Mikhaylova, Galina (2014): The "Anonymous" movement: hactivism as an emerging form of political participation Saatavilla: <https://digital.library.txstate.edu/bitstream/handle/10877/5378/MIKHAYLOVA-THESIS-2014.pdf?sequence=1> [s. 67–68, 165–166] [Haettu 3.5.2022]
- MTV historia: MTV:n historia Saatavilla: <https://www.mtvyritys.fi/mtv/historia> [Haettu 10.5.2022]
- MTV yritysvastuu: kannamme vastuuta yhteiskunnasta monin eri tavoin Saatavilla: <https://www.mtvyritys.fi/yritysvastuu> [Haettu 10.5.2022]
- Mumby, Dennis, K. (1989): Ideology & the social construction on meaning: A communication perspective Saatavilla: https://www.researchgate.net/profile/Dennis-Mumby/publication/254253981_Ideology_the_Social_Construction_of_Meaning_A_Communication_Perspective/links/53e222300cf2d79877aa0c89/Ideology-the-Social-Construction-of-Meaning-A-Communication-Perspective.pdf [s. 1] [PDF] [Haettu 26.12.2022]

- Mäkinen, Jari (2022): Emmanuel Mackronia vastaan kapinoineet keltaliivit uupuivat, mutta mielenosoittajien tyytymättömyys jäi kytemään Saatavilla: <https://yle.fi/a/3-12411869> [Haettu 19.11.2022]
- NATO (2022): Relations with Ukraine Saatavilla: https://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_37750.htm [Haettu 20.4.2022]
- Nickelsburg, Monica (2015): A brief history of the Guy Fawkes mask Saatavilla: <https://theweek.com/articles/463151/brief-history-guy-fawkes-mask> [Haettu 11.5.2022]
- O'Halloran, Kay L. (n.d.): Multimodal Analysis and Digital Technology Saatavilla: https://multimodal-analysis-lab.org/_docs/Multimodal%20Analysis%20and%20Digital%20Technology.pdf (PDF) [s. 9] [Haettu 6.5.2022]
- Ottis, Rain (2010): Proactive Defence tactics against On-Line Cyber Militia Saatavilla: <https://ccdcoe.org/library/publications/proactive-defence-tactics-against-online-cyber-militia/> [Haettu 3.10.2022]
- Paronen, Antti (2012): Sosiaalinen liike sotilaallisena toimijana Saatavilla: <https://journal.fi/ta/article/view/7985/6086> [s. 20, 21, 23, 33] (PDF) [Haettu 3.5.2022]
- Pauwels, Luc & Mannay, Dawn (2020): The SAGE handbook of visual Research methods 2nd Edition, Saatavilla: <https://methods.sagepub.com/book/the-sage-handbook-of-visual-research-methods-2e> [s. 29–30] (Rajattu pääsy) [Haettu 23.11.2020]
- Phipps, Katherine & Szagala, Katryna (2007): Social movements and the news media Saatavilla: <https://journals.mcmaster.ca/mjc/article/view/237/204> [s. 30, 49] [Haettu 6.5.2022]
- Pynnönen, Anu (2013): Diskurssianalyysi: Tapa tulkita ja olla kriittinen Saatavilla: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/42412/978-951-39-5471-0.pdf?sequence=1> [s. 28–29] [Haettu 21.9.2022]
- Renkema, Jan (edit.) (2009): Discourse, of course An overview of research in discourse studies. John Benjamin Publishing Company [s. 277–278] [Haettu 6.4.2023]
- Richardson, John E. (2007): Analyzing newspapers an approach from critical discourse analysis Palgrave Macmillan [s. 15, 26–27]

- Sanoma Liiketoimintaympäristö (2022): Liiketoimintaympäristö Saatavilla: <https://www.sanoma.com/fi/sijoittajat/sanoma-sijoituskohteena/liiketoimintaymparisto/> [Haettu 10.5.2022]
- Sanoma, medialiiketoimintamme (2022): Olemme Suomen johtava monikanavainen media yhteisö ja onnistunut digitrasformaatiomme jatkuu Saatavilla: <https://www.sanoma.com/fi/sijoittajat/sanoma-sijoituskohteena/Medialiiketoimintamme/> [Haettu 10.5.2022]
- Sarolahti, Mari (2019): Tasa-arvopalkinto Ei leikkirahaa- kansanliikkeelle, jonka tavoitteena on varhaiskasvatuksen palkkauksen korjaaminen Saatavilla: <https://yle.fi/a/3-10697478> [Haettu 19.11.2022]
- Shirazi, Farid (2013): Social media and the social movements in the Middle East and North Africa: A Critical Discourse analysis Saatavilla: https://www.researchgate.net/profile/Farid-Shirazi/publication/262141582_Social_media_and_the_social_movements_in_the_Middle_East_and_North_Africa_A_Critical_Discourse_Analysis%27/links/54d25c6b0cf28e069723f45f/Social-media-and-the-social-movements-in-the-Middle-East-and-North-Africa-A-Critical-Discourse-Analysis.pdf [PDF] [s. 28] [Haettu 16.12.2022]
- Smith, Jackie & Verdeja, Ernesto (2013): Globalization, Social Movements, and Peace building Saatavilla: <https://ebookcentral-proquest-com.proxy.uwasa.fi/lib/tritonia-ebooks/detail.action?docID=3410168> [s. 1] [Rajattu Pääsy] [Haettu 18.4.2022]
- Stammeier, Jenni (2019): Tässä keino maailman muuttamiseen: vain 3,5, prosenttia ihmiskunnasta riittää kääntämään kelkan Saatavilla: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/09/26/tassa-keino-maailman-muuttamiseen-vain-3-5-prosenttia-ihmiskunnasta-riittaa> [Haettu 19.11.2022]
- Suomen Urantia-seura ry (n.d.): Kollektiivi Saatavilla: https://www.urantia.fi/urantia-kirja.php?pg=ub_neologism [Haettu 3.10.2022]
- Theohary, Catherine A. (2015): Information warfare: The role of social media in Conflict Saatavilla: <https://sgp.fas.org/crs/misc/IN10240.pdf> [s. 1] [Haettu 21.4.2022]
- Tieteen termipankki (2022): Aksioma Saatavilla: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:aksioma> [Haettu 26.12.2022]

- Tieteen termipankki (2016): Antinomia Saatavilla: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:antinomia> [Haettu 26.12.2022]
- Tieteen termipankki (2016): Ideologia Saatavilla: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:ideologia> [Haettu 3.10.2022]
- Tieteen termipankki (2016): Metodologia Saatavilla: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Filosofia:metodologia> [Haettu 3.10.2022]
- Tilaa lehti (2021): Lehtien lukija määrät Saatavilla: <https://tilaalehti.fi/lehtien-lukijamaarat/> [Haettu 20.4.2022]
- TokenTube (n.d.): Tietoa meistä Saatavilla: <https://tokentube.net/page?t=page-about> [Haettu 17.11.2022]
- Twitter (2022): @Anonymous Saatavilla: <https://twitter.com/YourAnonOne> [Haettu 21.4.2022]
- Ulrich, Dolata & Schrape, Jan-Felix (2016). masses, crowds, communities, movements: collective action in the internet age Saatavilla: <https://www.dhi.ac.uk/san/waysofbeing/data/citizenship-robson-dolata-2016.pdf> [s. 1–4, 8] [Haettu 11.5.2022]
- Unilever (2022): Updated Unilever statement on the war in Ukraine Saatavilla: <https://www.unilever.com/news/news-search/2022/updated-unilever-statement-on-the-war-in-ukraine/> [Haettu 20.4.2022]
- Van Dijk, Teun A. (edit.) (1997): Discourse as structure and process Discourse studies a multidisciplinary introduction 1. Volume Sage publications [s. 1–4] [Haettu 6.4.2023]
- V niin kuin verikosto (2005): https://www.imdb.com/video/vi4276093209/?playlistId=tt0434409&ref_=tt_pr_ov_vi [Haettu 20.10.2022]
- Wärtsilä (2022): Q&A Venäjän/Ukrainan kriisistä Saatavilla: <https://www.wartsila.com/fi/sijoittajat/ir-blogi/q-a-venajan-ukrainan-kriisista> [Haettu 20.4.2022]

Aineistoluettelo

- Aittokoski, Heikki (2022): Ukraina on joukkoistanut kybersotaansa taitavasti – F-Securen Mikko Hyppönen: ”Sodan sumu on laajentunut kyberiin” Saatavilla: <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008658777.html> [Haettu 4.5.2022]
- Eklund, Ville (2022): Uusi uhka Suomelle: kyberrikolliset osallistuvat sotaan ja valitsevat puoliaan – Mikko Hyppösen mukaan tilanne ennennäkemätön Saatavilla: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/uusi-uhka-suomelle-kyberrikolliset-osallistuvat-ukrainan-sotaan-ja-valitsevat-puoliaan-mikko-hypposen-mukaan-tilanne-on-ennennakematon/8380544> [Haettu 4.5.2022]
- Elo, Emil (2022): HS selvitti, keitä ovat Venäjää vastaan julistaneet Anonymous-hakkerit, joilla on ”rajattomat kyvyt” – HS visio Saatavilla: <https://www.hs.fi/visio/art-2000008732852.html> [Rajattu pääsy] [Haettu 4.5.2022]
- Halminen, Laura (2022): Vapaaehtoiset ottivat Ukrainan kybersodan hoitaakseen – rosvot ja poliisit hyppäsivät samalle puolelle Saatavilla: <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008649170.html> [Haettu 4.5.2022]
- Hekkala, Salla (2022): Näin F-Securen Hyppönen vertaa Ukrainan ja Suomen puolustuskykyä Venäjän kyberhyökkäyksiä vastaan: ”Ukraina on Euroopan parhaita maita tässä” Saatavilla: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/nain-f-securen-hypponen-vertaa-ukrainan-ja-suomen-puolustuskyky-venajan-kyberhyokkayksia-vastaan-ukraina-on-euroopan-parhaita-maita-tassa/8369620> [Haettu 4.5.2022]
- Himanen, Jari (2022): Hakkeriryhmä: Venäjän hallinnon sivuja kaadettu – tv-kanava hakkerointiin näyttämään todenmukaista tietoa Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/ulkomaat/a/0eec3d84-867d-4993-bed1-10e75f31a698> [Haettu 14.4.2022]
- Kemppi, Janiko (2022): Anonymous kertoo murtautuneensa Venäjän propagandakeskukseen: vuoti arkaluotoisia tietoja Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/digiutiset/a/eef02fe9-a060-4ac3-bf73-2aafad75a46d> [Haettu 14.4.2022]
- Kemppi, Janiko (2022): Anonymousin väite: Venäjän avaruusvirasto kaadettu – vakoilusatelliitti eivät toimi Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/digiutiset/a/f24bb21a-c325-4350-be96-715d944a8fbc> [Haettu 14.4.2022]

- Kemppi, Janiko (2022): Kansainvälinen hakkeriryhmä julisti sodan Venäjää vastaan Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/digi uutiset/a/9e78d9b6-3633-4a0b-a4a7-7a357238294c> [Haettu 14.4.2022]
- Kemppi, Janiko (2022): Kybersodassa käänne – syynä hakkeriryhmä Anonymous Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/digi uutiset/a/02b0417d-44e2-475d-b40c-91d8e2ede2cc> [Haettu 14.4.2022]
- Knapp, Noora (2022): ”Näyttäviä hyökkäyksiä” – tällaista jälkeä Anonymous on saanut aikaan kybersodallaan Venäjän hallintoa vastaan Saatavilla: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/nayttavia-ja-nakyvia-hyokkayksia-tallaista-jalkea-anonymous-on-saanut-aikaan-kybersodallaan-venajan-hallintoa-vas-taan/8365904> [Haettu 4.5.2022]
- Kärkkäinen, Henrik (2022): Anonymous-hakkeri on tulostanut jo yli 100 000 sivua pape-ria Venäjälle ja kaapannut kameroita – nyt hän kertoo sodastaan Saatavilla: <https://www.is.fi/digitoday/art-2000008706759.html> [Haettu 4.5.2022]
- Kärkkäinen, Henrik (2022): Suomalainen Anonymous-hakkeri iskee Venäjää vastaan – menetelmät kuin tiedostelupalvelulla Saatavilla: <https://www.is.fi/digitoday/art-2000008720782.html> [Haettu 4.5.2022]
- Kärkkäinen, Henrik (2022): Iskut vain kiihtyvät – ”ihmiset eivät tajua, miten paljon Venä-jää hakkeroidaan nyt” Saatavilla: <https://www.is.fi/digitoday/tietoturva/art-2000008761549.html> [Haettu 4.5.2022]
- Lauri, Juho (2022): Anonymous murtautui Venäjän sensuurin ytimeen: vuoti nettiin sa-toja tuhansia arkaluontoisia tiedostoja median valvonnasta Saataville: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/anonymous-murtautui-venajan-sensuurin-ytimeen-vuoti-nettiin-satoja-tuhansia-arkaluontoisia-tiedostoja-median-valvon-nasta/8376266> [Haettu 4.5.2022]
- Lappalainen, Elina (2022): Ukrainan digiministeri teki Twitteristä aseensa ja valjasti krypto-valuutat ja hakkeriyhteisön maansa tueksi Saatavilla: <https://www.hs.fi/visio/art-2000008686788.html> [Rajattu pääsy] [Haettu 4.5.2022]
- Luhtala, Jouko (2022): Anonymous kannustaa täyttämään Venäjän-lähetystön sähköpos-tin roskalla – syynä lähetystön Suomen venäläisille lähettämä viesti Saatavilla:

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/anonymous-kannustaa-tayttamaan-venajan-lahetyston-sahkopostin-roskalla-syyna-lahestyston-suomen-venalaisille-lahettama-viesti/8380258> [Haettu 4.5.2022]

Mäkynen, Jenny (2022): Anonymous iski: Pääsy suomalaissivustolle ollut estettynä yli vuorokauden Saatavilla: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/anonymous-iski-paasy-suomalaissivustolle-ollut-estettyna-yli-vuorokauden/8411572> [Haettu 4.5.2022]

Nuotto, Annika (2022): Ukrainassa jo leviävät haittaohjelmat suurin uhka myös Suomelle: Tuhoavat datan heti Saatavilla: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/ukrainassa-jo-leviavat-haittaohjelmat-suurin-uhka-myos-suomelle-tuhoavat-datan-heti/8413800> [Haettu 4.5.2022]

Partanen, Tatu (2022): Hakkerikollektiivi julistaa ”kybersodan” Venäjää vastaan Saatavilla: <https://www.is.fi/digitoday/tietoturva/art-2000008642757.html> [Haettu 9.3.2022]

Sairanen, Sara (2022): Kremlin verkkosivut pimeinä jo kolmatta päivää – Anonymous väittää olevansa kyberhyökkäyksen takana Saatavilla: <https://www.is.fi/digitoday/art-2000008645424.html> [Haettu 9.3.2022]

Tahkokorpi, Tuuli (2022): Anonymous väittää kaataneensa suomalaisten Putin-tukijoiden videokanavan Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/digiutiset/a/7ee93cae-1711-47ad-a24b-481a6d246c2b> [Haettu 14.4.2022]

Tuominen, Anni (2022): Venäjän lähetystö julkaisi pahaenteisen viestin Suomen venäläisille – nyt peliin puuttuu Anonymous Saatavilla: <https://www.iltalehti.fi/digiutiset/a/be2cac7e-db53-41b5-a835-bfce06d3d8f4> [Haettu 14.4.2022]

Tykkyläinen, Elise (2022): Hakkeriryhmä Anonymous iski venäläisiin TV-kanaviin – pimenossa oleville kansalaisille näytetään kuvia pommituksesta Saatavilla: <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/hakkeriryhma-anonymous-iski-venalaisiin-tv-kanaviin-pimennossa-oleville-kansalaisille-naytetaan-kuvia-pommituksesta/8372262> [Haettu 4.5.2022]

Tykkyläinen, Elise (2022): Yle: Ukraina kannustaa kyberiskuihin Venäjää vastaa ja pyytää myös vinkkejä hakkereilta – mukaan liittynyt myös suomalainen ”Jouni” Saatavilla:

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/yle-ukraina-kannustaa-kyberiskuihin-venajaa-vastan-ja-pyytaa-myos-vinkkeja-hakkereilta-mukaan-on-liittynyt-myos-suomalainen-jouni/8369570> [Haettu 4.5.2022]

